

AYT

COĞRAFYA

KONU ÖZETLİ SORU BANKASI

Mete Yiğit

- Kavramlarla Konu Özeti
- Kazanım Odaklı Konu Testi
- Kazandıran ÖSYM Testi
- Kurgusal Beceri Temelli Testler
- Kişiyeye Özel Kazanım Tarama Testi

 COĞRAFYA PORTALI'ndan

**DETAYLI
VIDEO
ÇÖZÜMLÜ**

4K
YAYINLARI

Geleceğin Üniversiteleri,

4K Yayınlar olarak hayalinizdeki üniversiteyi ve bölümü kazanıp idealinize ulaşmanız için çıktığınız zorlu maratonda size güç ve destek vermek için yanınızdayız.

AYT Coğrafya Konu Özetli Soru Bankası kitabımız yoğun, titiz ve özverili bir çalışmanın ürünüdür, bu nedenle kitabımızda yer alan konuları etkin, verimli ve zevkli bir şekilde öğrenmeniz önceki bilgilerinizi pekiştirmeniz düşünülmüştür. Özgün niteliğiyle yolu her ne sebeple olursa olsun Coğrafya'dan geçen herkesin beğenisini ve takdirini kazanmak için hazırlanan kitabımızda; geleneksel, ezbere dayalı, sıkıcı ve anlamsız bir öğretme anlayışı yerine; günlük yaşamda ilginizi çekecek, coğrafi farkındalığın sizden habersiz oluşmasını sağlayacak doğal ve beşeri ortamlara ilginizi ve sevginizi arttıracak sosyo-kültürel değerlerinizi geliştirecek öğretme yöntem ve teknikleri kullanılmıştır.

AYT Coğrafya Konu Özetli Soru Bankası kitabımızda yer alan resimler, grafikler, tablolar, şekiller, konu ile ilgili testler sınavla ilgili soruları daha kolay çözmek için hazırlanmıştır.

4K

1

Kavramlarla Konu Özeti bölümünde konuların temel mantığı, kazanımların tanımladığı içerik aşılmadan, özet şeklinde sade bir anlatımla sunulmuştur.

2

Kazanım Odaklı Konu Testi bölümünün odak noktasında Milli Eğitim Bakanlığı Öğretim Programı'nda yer alan kazanımlar yer almakta olup bu testlerde yer alan sorular konuyu öğretici, temel kavramları sorgulayan düzeydedir.

3

Kazandıran ÖSYM Testi özellikle son yıllarda gerçekleştirilen AYT sınavlarında yaşanan değişim ve dönüşümlerin analiz edilmesi sonucunda oluşturulan ve çıkmış sorulara benzer mantıkla kurgulanan sorulardan oluşturulmuştur.

4

Kurgusal Gündelik Hayat Testi temel coğrafya ilkelerinin gündelik hayattaki rolünü sorgulamayı, bilgiyi yaşam temelli problemlerde kullanabilmeyi ve muhakeme yapma yeteneğini kazandırmayı amaçlayan özgün sorulardan oluşturulmuştur.

5

Kişiyi Özel Kazanım Tarama Testi belirli bölümlerin sonunda yer alan tarama testlerini çözen öğrencilerin, test sonundaki karekodu 4K mobil uygulaması üzerinden okutarak optiğe cevaplarını işaretlemesi ve kazanım karnelerine ulaşması sağlanmaktadır. Öğrencinin sonucuna göre soru havuzumuzdan kişiyi özel Geri Kazanım Testi oluşturularak öğrencilerin eksik konularda kendilerini geliştirmesi hedeflenmektedir.

Birbirinden değerli üniversite adaylarımız, AYT Konu Özetli Soru Coğrafya Bankası kitabımız, ortak paydası sizin başarınız olan bir ekibin el ele, gönül gönüle vermesiyle oluştu. Mesleki bilgisi ve tecrübesiyle desteğini benden esirgemeyen eşim, meslektaşım Sibel Yiğit Hanım'a, 4K Yayınlar ekibimizin birbirinden değerli üyelerinden İpek Büşra KOCA, Ayşe ALATAŞ ve Semra ARKAÇ'a, varlığından güç aldığım huzur ve mutluluk kaynağım canım çocuklarım Asya YİĞİT'e, Aysu YİĞİT'e çok teşekkür ederim.

Mete YİĞİT
Coğrafya Öğretmeni

Bölüm: 01

Biyçeşitlilik, Biyomlar	7
Kazanım Odaklı Konu Testi	9
Ekosistem, Madde Döngüleri, Ekstrem Doğa Olayları, Küresel İklim Değişimleri	13
Kazanım Odaklı Konu Testi	15
Kazandıran ÖSYM Testi	29
Kurgusal Beceri Temelli Test	31
Kişiyi Özel Kazanım Tarama Testi 1	33

Bölüm: 02

Nüfus Politikaları, Türkiye’de Uygulanan Nüfus Politikaları, Şehirlerin Fonksiyonel Özellikleri	39
Kazanım Odaklı Konu Testi	41
Şehirleşme - Göç - Geleceğin Dünyası, Ekonomik Faaliyetler, Doğal Kaynaklar	55
Kazanım Odaklı Konu Testi	57
Kazandıran ÖSYM Testi	69
Kurgusal Beceri Temelli Test	71
Kişiyi Özel Kazanım Tarama Testi 2	73

Bölüm: 03

Türkiye’nin Ekonomi Politikası, Türkiye’de Tarım, Türkiye’de Hayvancılık	79
Kazanım Odaklı Konu Testi	81
Kazandıran ÖSYM Testi	97
Kurgusal Beceri Temelli Test	99
Türkiye’de Madenler, Türkiye’de Enerji Kaynakları, Türkiye’de Sanayi	101
Kazanım Odaklı Konu Testi	103
Türkiye’de Ulaşım, Türkiye’de Ticaret, Türkiye’de Turizm	119
Kazanım Odaklı Konu Testi	121
Kazandıran ÖSYM Testi	135
Kurgusal Beceri Temelli Test	137
Kişiyi Özel Kazanım Tarama Testi 3	139

Bölüm: 04

İlk Kültür Merkezleri, Kültür Bölgeleri, Küresel Ticaret, Turizmin Etkileri	145
Kazanım Odaklı Konu Testi	147
Sanayileşmiş Ülke Almanya, Tarım Ekonomi İlişkisi, Uluslararası Örgütler	159
Kazanım Odaklı Konu Testi	161
Kazandıran ÖSYM Testi	171
Kurgusal Beceri Temelli Test	173
Jeopolitik Konum, Türkiye’nin Jeopolitik Konumu, Enerji güzergahları ve Etkileri, Çatışma Bölgeleri	175
Kazanım Odaklı Konu Testi	177
Kazandıran ÖSYM Testi	187
Kurgusal Beceri Temelli Test	189
Kişiyi Özel Kazanım Tarama Testi 4	191

Bölüm: 05

Çevre Sorunları, Doğal Kaynakların Kullanımı, Çevresel Örgütler	197
Kazanım Odaklı Konu Testi	199
Kazandıran ÖSYM Testi	215
Kurgusal Beceri Temelli Test	217
Kişiyi Özel Kazanım Tarama Testi 5	219

BİYOÇEŞİTLİLİK

Fiziki çevre: Atmosfer (hava küre), litosfer (taş küre), hidrosfer (su küre) olmak üzere üç ana ortamdır oluşur. Bu üç ana ortamda canlıların yaşadığı kısma biyosfer (canlı küre) denir.

Biyçeşitlilik: Bir bölgedeki; türlerin, genlerin, ekosistemlerin ve ekolojik olayların çeşitliliğidir.

Flora: Belirli bir bölgede yaşayan bitki türlerine denir.

Fauna: Belirli bir bölgede yaşayan hayvan türlerine denir.

Biyom: Benzer bitki ve hayvan topluluklarının yaşadığı ortama denir.

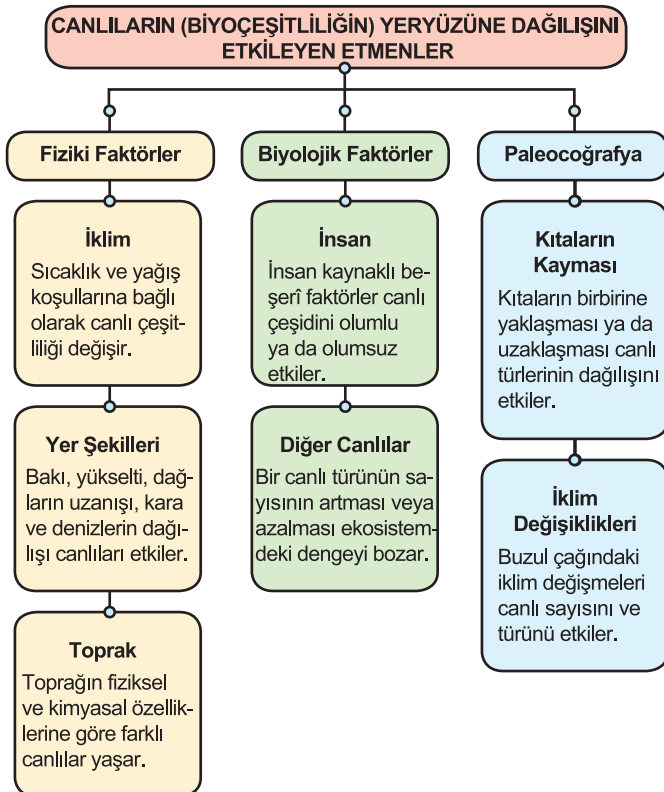
Habitat: Fiziki faktörlerin kontrol ettiği belirli bir yerde yaşayan canlıların yaşam alanıdır.

Ekosistem: Bir bölgede yaşayan ve sürekli etkileşim hâlinde olan canlı ve cansız öğelerin oluşturduğu bütüne denir.

Popülasyon: Bir bölgede yaşayan aynı türden bitkilerin veya hayvanların oluşturduğu topluluğa denir. Kısaca, bitki ve hayvanların sayısıdır.

Ekoloji: Canlıların birbirleri veya çevresi ile ilişkilerini inceleyen bilime denir.

Tür: Aynı ortak atadan gelen ve çiftleştiklerinde verimli nesiller meydana getirebilen bireylerdir.

NOT

Bir bölgede coğrafi koşulların değişmesine bağlı olarak canlı türlerinde aşağıdaki durumlar yaşanır.

- Canlılar, değişen coğrafi koşullara uyum (adaptasyon) sağlar.
- Coğrafi şartların değişmesine uyum sağlayamayan canlılar, yaşam koşullarına en uygun bölgelere göç eder.
- Göç edemeyen ya da değişen coğrafi koşullara uyum sağlayamayan canlıların önce sayısı azalır, en son da nesli tükenir.

BİYOMLAR

Tropikal Yağmur Ormanları Biyomu

Her mevsimin sıcak ve yağışlı geçtiği, biyçeşitliliğin fazla olduğu Ekvator çevresindeki Amazon Havzası, Kongo Havzası, Gine Körfezi ile Endonezya Takım Adaları'nda görülür.

Bitki Türleri: Yıl boyu yeşil kalabilen uzun boylu ve geniş yapraklı ağaçlardan oluşur. Bitki çeşitliliği ve orman altı florası bakımından yeryüzünün en zengin ormanlarına sahiptir.

Hayvan Türleri: Orangutan, kaplan, goril, şempanze, jaguar, yılan, leopar, kertenkele, kuş, kelebek ve böcek türleri bunlardan bazılarıdır.

Savan Biyomu

Yağmur ormanları biyomu ile çöl biyomu arasında bulunan bu bölge, yaklaşık 10° ile 20° paralelleri arasında yer alan Sudan, Çad, Nijerya, Mali, Moritanya, Brezilya, Venezuela, Kolombiya, Peru ve Bolivya gibi ülkelerde görülür. Bir dönemi yağışlı, bir dönemi kurak olan bölgede sıcaklık yıl boyunca yüksektir.

Bitki Türleri: Yağışlı dönemde yeşeren uzun boylu ot topluluklarından oluşan savanlardır.

Hayvan Türleri: Bizon, çakal, antilop, zebra, fil, timsah, zürafa, babun, sırtlan ve Afrika vahşi köpeği bu biyomun başlıca hayvan türleridir.

Çöl Biyomu

Yeryüzündeki çöller, tropikal ve orta kuşak çölleri olmak üzere iki gruba ayrılır. Dönenceler çevresinde yer alan tropikal çöllerde sıcaklık, yıl boyunca yüksektir. Etrafı yüksek dağlarla çevrili orta kuşak çöllerinde ise kışlar soğuk, yazlar sıcaktır. Bu biyomda yıllık yağış miktarı çok azdır.

Bitki Türleri: Kaktüsler ve kuraklığa dayanıklı otlar bu biyomun başlıca bitkileridir. Bitki kökleri derinlerde ve bitki yüzeyleri su kaybını azaltmak için dikenlidir.

Hayvan Türleri: Deve, yılan, kertenkele, karınca, çöl faresi, çöl tilkisi, akrep ve çeşitli böcekler bunlardan bazılarıdır.

Yaprak Döken Orman Biyomu

Yıl boyunca nem ve yağışın fazla olduğu orta kuşağın kışların ılık, yazların serin geçtiği ılıman iklim bölgelerinde görülür.

Bitki Türleri: Sonbaharda yapraklarını döken ağaçlardan oluşan ormanlardır. Bu biyom, orman altı florası bakımından zengindir

Hayvan Türleri: Boz ayı, sincap, sansar, geyik, çakal, tilki, kartal, karaca, köstebek, gelincik, tavşan, yılan, kuş ve böcek türleri bunlardan bazılarıdır.

Çalı Biyomu

Yaz aylarının sıcak ve kurak, kış aylarının ılık ve yağışlı geçtiği Akdeniz ikliminin biyomudur. Akdeniz Havzası, Kaliforniya, Orta Şili, Kap Bölgesi ve Güneybatı Avustralya'da görülür.

Bitki Türleri: Kısa boylu ağaç ve çalılarıdır. Zeytin, defne, zakkum, kekik, sandal, mersin, keçiboynuzu gibi türler bulunur.

Hayvan Türleri: Dağ keçisi, yaban koyunu, çakal, tilki, puma, kocarca, kuş ve böcek türleridir.

İğne Yapraklı Orman Biyomu

İlman iklimler içinde en soğuk olan sert karasal iklimde görülür. Yaz ayları serin ve yağışlı, kışları ise uzun, soğuk, sert, karlı ve donludur. Yıllık sıcaklık farkı oldukça fazladır. Sibirya, İskandinavya ve Kanada'nın kuzeyinde görülür.

Bitki Türleri: Tayga ya da boreal ormanları olarak adlandırılan iğne yapraklı ve uzun boylu ağaçlardır.

Hayvan Türleri: Samur, geyik, kurt, vizon, vaşak, baykuş, kartaldır.

İlman Çayırlar Biyomu

Karaların iç kesimlerinde, yağış miktarının az olduğu bölgelerde görülür. Yazları sıcak ve kurak, kışları ise soğuk geçer. Asya'nın iç kesimlerinde yaygındır.

Bitki Türleri: İlkbahar yağışları ile yeşeren ve yaz aylarında sararıp kuruyan kısa boylu otlardır (bozkır-step). Yaz aylarının yağışlı geçtiği bölgelerde ise uzun boylu otlar yetişir (çayır).

Hayvan Türleri: Bizon, bufalo, lama, kanguru, yabani at, böcek ve kuş türleridir.

Tundra Biyomu

70°-80° enlemlerinde görülür. Yılın büyük bölümünde (9 ay) sıcaklık 0 °C'nin altındadır. Yaz aylarında sıcaklığın artması ile toprak çözülür ve çamurumsu bir hâl alır. Asya, Avrupa ve Kuzey Amerika'nın kuzeyinde görülür.

Bitki Türleri: Yazın toprağın üst kısmındaki buzların çözülmesiyle ortaya çıkan ot, yosun, liken ve yer yer çalılardan oluşur.

Hayvan Türleri: Kutup tilkisi, ren geyiği, kutup ayısı, misk öküzü, kurt, karibu, palyaço ördek ve kar kuşları bunlardan bazılarıdır.

Kutup Biyomu

Sıcaklık yıl boyunca 0 °C'nin altındadır. Grönland ve Antarktika'da görülür.

Bitki Türleri: Buzullar ve kalıcı karlarla kaplı olan bu bölgelerde bitki örtüsü yoktur. Bu nedenle kutuplardaki canlılar, kıyılarda yaşamaktadır.

Hayvan Türleri: Kutup ayısı, penguen ve fok bu biyomun başlıca hayvan türleridir.

Dağ Biyomu

Yükseltisi fazla olan dağların zirvesinde, zorlu iklim ve yer şekillerinde yaşayan canlıların oluşturduğu biyomdur. Himalaya, And ve Kayalık dağları ile Tibet Platosu'nda görülür. Türkiye'de Toroslar, Kuzey Anadolu Dağları ve Doğu Anadolu'daki yüksek dağlarda görülür.

Bitki Türleri: İğne yapraklı ormanlar, daha yükseklerde dağ çayırları ve en yükseklerde bitkisiz ortam dağ biyomundaki kuşaklardır.

Hayvan Türleri: Tibet öküzü, dağ keçisi, kar tavşanı ve kartal bu biyomdaki başlıca hayvan türleridir

Tatlı Su Biyomları

Akarsu ve tatlı su göllerinden oluşan kara içindeki su biyomlarıdır

Bitki Türleri: Saz, kamış, nilüfer, bitkisel plankton gibi bitki türlerine sahiptir.

Hayvan Türleri: Kurbağa, solucan, yengeç, yumuşakçalar, çeşitli böcek ve balıklar bunlardan bazılarıdır.

Tuzlu Su Biyomları

Yeyüzündeki okyanusların ve denizlerin oluşturduğu biyomlardır.

Bitki Türleri: Bitkisel planktonlar ve yosunlardır.

Hayvan Türleri: Balina, denizanası, yunus, denizyıldızı, ahtapot, midye, yengeç, balıklar bunlardan bazılarıdır.

1. Yeryüzünde bulunan canlıların birbirleriyle veya çevresi ile olan ilişkilerini bilimi inceler.

Yukarıdaki cümlede boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Ekoloji B) Zooloji C) Klimatoloji
D) Botanik E) Jeoloji

2.

Haritada numaralandırılmış alanların hangilerinde biyçeşitlilik daha fazladır?

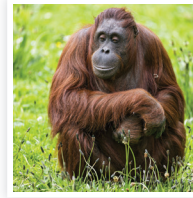
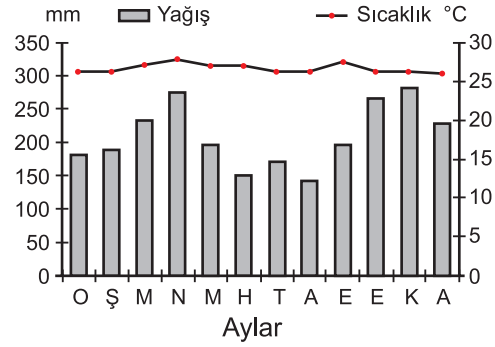
- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

3. I. Humus bakımından zengin olan toprakların bulunduğu bölgelerde biyçeşitlilik fazladır.
II. Rüzgârlar bitkilerin tohumlarını ve polenlerini taşıyarak bitkilerin yetişme alanını genişletir.
III. Sıcak ve kurak bölgelerde biyçeşitlilik azdır.
IV. Yer şekillerinin engebeli olduğu alanlarda biyçeşitlilik fazladır.

Yukarıda verilen yargılardan hangileri iklimin biyçeşitliliği etkilediğine örnek gösterilebilir?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

4. Aşağıda bir bölgeye ait sıcaklık ve yağış grafiği verilmiştir.

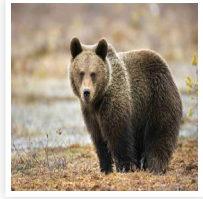
I

II

III

IV

Buna göre grafiği verilen iklim bölgesi numaralanmış canlılardan hangilerinin yaşam alanıdır?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

5. Aşağıdakilerden hangisi biyçeşitliliği etkileyen doğal faktörlerden biri değildir?

- A) İklim B) Yer şekilleri
C) Su kaynakları D) Yükselti
E) Tarım faaliyetleri

6. Bitki ve hayvanların hayatlarını devam ettirmesi için sıcaklığın ve yağışın yeterli olması gerekir. Bu nedenle sıcak ve nemli iklim bölgelerinde biyoçeşitlilik fazladır.

Buna göre;

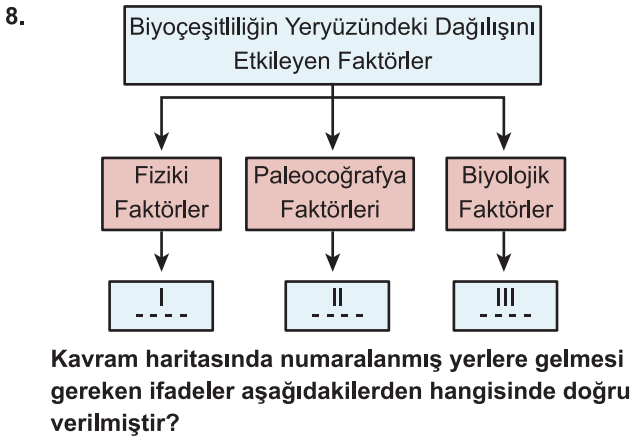
- I. Sibiryâ,
- II. Kuzey Afrika,
- III. Amazon Havzası,
- IV. Gine Körfezi

bölgelerinden hangilerinde biyoçeşitlilik daha fazladır?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

7. Aşağıda verilen beşeri faaliyetlerden hangisi biyoçeşitliliği olumlu etkiler?

- A) Bataklıkların kurutulması
- B) Meraların tarım arazisine dönüştürülmesi
- C) Çorak arazilerin ağaçlandırılması
- D) Tarımda kimyasal ilaç kullanılması
- E) Delta alanlarına sanayi tesisinin yapılması

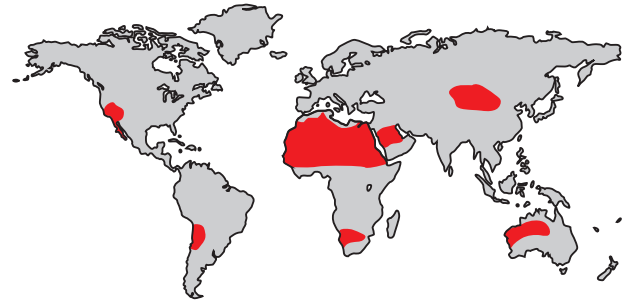
	I	II	III
A)	İklim	Toprak	İnsanlar
B)	Kıtaların kayması	Su	Bitkiler
C)	Yer şekilleri	Kıtaların kayması	İklim
D)	Yer şekilleri	İklim değişikliği	Hayvanlar
E)	Toprak	İklim değişikliği	Yer şekilleri

9. Her mevsim sıcak olan biyomda yaz ayları yağışlı geçer. Bitki örtüsü yaz yağışları ile yeşeren uzun boylu otlar ve galeriler halinde bulunan akasya ağaçlarıdır. Bu biyomda aslan, kaplan, zebra, çita, antilop, gergedan gibi hayvanlar yaşar.

Özellikleri verilen biyom aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Çalı
- B) Savan
- C) Tundra
- D) Tropikal yağmur ormanları
- E) İğne yapraklı orman

10. Aşağıdaki haritada bazı alanlar boyanarak gösterilmiştir.

Boyanarak gösterilen bu alanlardan aşağıdaki biyomlardan hangisine ait canlılar yaşar?

- A) Çalı
- B) Step
- C) Çöl
- D) Tundra
- E) Savan

11. İnsanlar hayatlarını devam ettirebilmek için doğadaki bitki ve hayvanlardan faydalanır. Bu nedenle insanlar biyoçeşitliliğin dağılımını doğrudan etkiler. Bu etki özellikle 1800'li yıllardan sonra hızla artmıştır.

Bu artışa neden olan temel faktör aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Tarımsal üretim
- B) Coğrafi keşifler
- C) Rönesans hareketleri
- D) Sanayi Devrimi
- E) Yeni kıtaların bulunması

1. Yeryüzünde biyoçeşitliliğin dağılışını fiziki, paleocoğrafya ve biyolojik faktörler etkilemektedir.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi paleocoğrafya faktörlerinin biyoçeşitliliği etkilediğine örnek gösterilebilir?

- A) Yıl boyunca sıcak ve yağışlı olan Gine Körfezi çevresinde biyoçeşitliliğin fazla olması
- B) Kuvaterner'de Bering Boğazı'nın donması ile Asya ve Kuzey Amerika kıtaları arasında canlı geçişlerinin yaşanması
- C) Dağların kıyıya paralel uzandığı yerlerde denize bakan yamaçlarıda biyoçeşitliliğin, iç kesimlere bakan yamaçlara göre daha fazla olması
- D) Kara biyomlarında canlıların göl veya akarsu gibi tatlı su kaynaklarının çevresinde yaşaması
- E) Sanayi faaliyetlerinin yoğunlaştığı bölgelerde ekosistemlerin bozulmasına bağlı olarak bazı canlıların o bölgeden göç etmesi

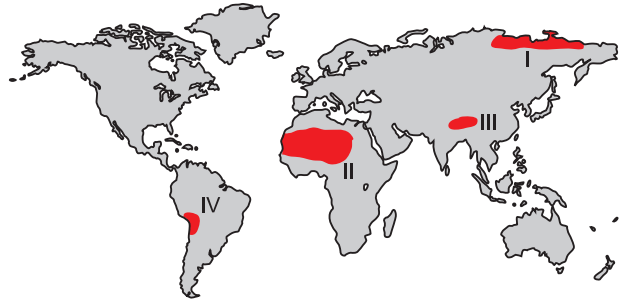
2.

Haritada numaralanmış alanların biyom özellikleri ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I numaralı alanda yılın büyük bölümünde sıcaklığın 0°C'nin altında olması biyoçeşitliliği olumsuz etkiler.
- B) II numaralı alanda kısa boylu ağaç ve çalılardan oluşan bitkiler ile çakal, yaban keçisi, puma, kokarca gibi hayvanlar yaşar.
- C) III numaralı alanda ilkbahar aylarındaki yağışlarla yeşeren kısa boylu otlar ile tavşan, kurt, tilki gibi hayvanlar yaşar.
- D) IV numaralı alanda sıcaklığın ve yağışın yıl boyunca yüksek olması nedeniyle bitki ve hayvan çeşidi çok fazladır.
- E) V numaralı alanda yüksek sıcaklığa ve kuraklığa dayanıklı dikenli cılız ot ve kaktüsler ile deve, kertenkele, yılan gibi hayvanlar yaşar.

3. Aşağıdaki haritada biyoçeşitliliğin az olduğu bazı alanlar numaralandırılarak taranmıştır.

Buna göre haritadaki taralı alanların hangilerinde yükseltinin fazla olması biyoçeşitliliğin az olmasına neden olmuştur?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) II ve IV
- E) III ve IV

4.

- I. Ekvator çevresindeki alçak düzlükler
- II. Kuzey Yarım Küre'de orta kuşak karalarının batısı
- III. Dağların zirveleride
- IV. Sıcak ve kurak iklim bölgeleride

Yukarıda verilen bölgelerden hangilerinde biyoçeşitlilik daha fazladır?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) II ve IV
- E) III ve IV

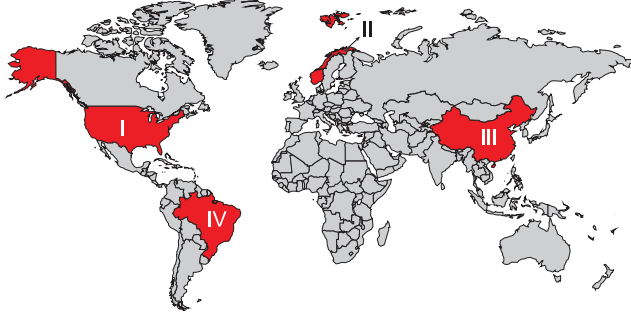
5. **IV. Jeolojik zamanda (Kuvaterner) meydana gelen iklim değişiklikleri sonucunda,**

- I. Canlıların bir kısmı göç etmiştir.
- II. Bazı türlerin yok olması.
- III. Bazı canlıları değişen iklim koşullarına uyum sağlamıştır.

durumlarından hangileri gerçekleşmiştir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) I, II ve III

6.

Haritada numaralanmış ülkelerden hangileri atmosferdeki karbon oranının daha fazla artmasına neden olmaktadır?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

7. Ramsar Sözleşmesi 1971 yılında İran'ın Ramsar şehrinde imzalanmıştır. Türkiye ise bu sözleşmeye 1994 yılında taraf olmuştur.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi Türkiye'nin bu sözleşmeye taraf olması nedeniyle yapması gereken çalışmalardan biridir?

- A) Küresel ısınmaya neden olan doğal kaynak kullanımını azaltması
B) Nesli tükenme tehlikesi altında olan canlıları koruma altına alması
C) Ozon tabakasının seyrelmesine neden olan madde kullanımını sınırlandırması
D) Sulak alanlar ile bu alanlarda yaşayan su kuşlarının yaşam alanlarını koruması
E) Nükleer enerji üretimine engel olması

8. (I) Azot ekosisteme kozmik radyasyon, yıldırım, şimşek ve volkanik patlamalar ile nitrata dönüşerek girer. (II) Atmosferde oluşan bu nitratlar yağışlarla toprağa geçer. (III) Bitkiler topraktaki nitrata ve suyu alarak fotosentez yapar ve besin üretir. (IV) Beslenme yolu ile azot bitkilerden tüketicilere geçer. (V) Nitrat tuzlarının fazla olması bitkilerin gelişimini olumlu etkiler. Bu yüzden tarımsal verimi artırmak için azot içeren yapay gübreler kullanılır.

Parçada numaralanmış bölümlerden hangisi azot döngüsüne insanın müdahale ettiğine örnek gösterebilir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

9. ve 10. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplandırınız.

BASINDAN

Afrika Kıtası kendisinin nedeni olmadığı bir sorunun bedelini ödüyor. Küresel ısınma nedeniyle her yıl yaz aylarında meydana gelen kuraklıklarla binlerce hayat sönüyor. Küresel iklim değişiminin en büyük sorunlarından biri olan kuraklık ve kıtlık bir kader gibi görünse de alınacak tedbirlerle etkileri en aza indirilebilir.

9. Parçada verilen sorunların ortaya çıkmasında;

- I. sanayi tesislerinin sayısının artması,
II. içten yanmalı motorlu taşıt sayısının artması,
III. fosil yakıtlarla enerji üretilmesi

durumlarından hangileri etkili olmuştur?

- A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III
D) II ve III E) I, II ve III

10. Aşağıdakilerden hangisi parçada verilen sorunu çözmek için yapılacak çalışmalardan biri değildir?

- A) Atmosfere karışan karbon salınımı azaltılmalı
B) Enerji tasarrufu sağlamak için az enerji tüketen teknolojilere geçilmeli
C) Enerji üretiminde termik santrallerin payı artırılmalı
D) Atıkların geri kullanımı sağlanmalı ve doğal kaynak kullanımı azaltılmalı
E) Var olan ormanlar korunmalı ve ağaçlandırma çalışması yapılmalı

1. I. Mısır'da 1869 yılında Süveyş Kanalı'nın açılması ile Akdeniz ile Kızıldeniz arasında canlı geçişlerinin yaşanması
II. Tanzanya'da bulunan Serengeti düzlüklerinin milli park haline getirilmesi ile nesli tükenme tehlikesinde olan canlıların koruma altına alınması
III. Brezilya'nın doğusu ile Orta Afrika'nın batı kıyılarında benzer bitki ve hayvan topluluklarının bulunması
IV. Toprak veriminin fazla olduğu bölgelerde üretici ve buna bağlı olarak tüketici sayısının fazla olması

Yukarıda verilenlerden hangileri biyoçeşitliliğin dağılışı üzerinde insanların etkili olduğunu gösterir?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

Haritada numaralanmış alanlardan hangilerinde benzer bitki ve hayvanlar yaşar?

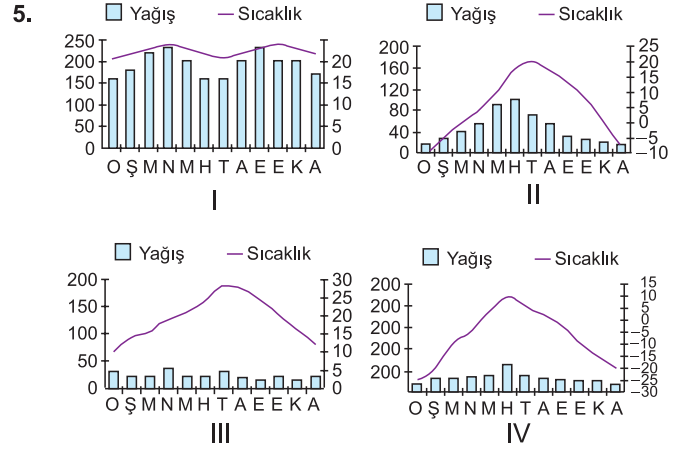
- A) I ve II B) I ve IV C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

3. Aşağıdakilerden hangisi ekosistemleri oluşturan canlı unsurlardan biridir?

- A) İklim B) Rüzgâr C) Yağ
D) Mikroorganizma E) Vitamin

4. Aşağıdaki durumlardan hangisinin gerçekleşmesi ile atmosferdeki karbon oranı azalır?

- A) Volkanik faaliyetlerin yaşanması
B) Bitkilerin fotosentez yapması
C) Orman yangınlarının artması
D) Fosil yakıt kullanılarak enerji üretilmesi
E) Kimyasal tortul kayaçların su ile temas edip çözülmesi

Yukarıda sıcaklık ve yağış grafiği verilen iklim bölgelerinden hangilerinde canlı sayısı daha azdır?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

6. I. Kyoto Protokolü
II. Paris Sözleşmesi
III. Ramsar Sözleşmesi
IV. Habitat Konferansı

Yukarıda verilen uluslararası antlaşmalardan hangilerinde küresel iklim değişikliğine yönelik kararlar alınmıştır?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

7. Mehtap Öğretmen coğrafya dersinde küresel iklim değişikliği konusunu işlerken öğrencilere "Küresel iklim değişikliği bu şekilde devam ederse bizi gelecekte hangi sorunlar beklemektedir?" şeklinde soru sormuştur.

Öğrencilerden;

- **Murat** : Kutuplarda ya da dağların zirvelerinde bulunan buzullar erir.
- **Kerem** : Sıra dışı meteorolojik afetlerin şiddeti ve sıklığı artar.
- **Merve** : Bazı bölgelerde kuraklık ve çölleşme yaşanır.
- **Selin** : Deniz ya da okyanus sularının yükselmesine bağlı olarak bazı şehirler sular altında kalır.
- **Berke** : Deprem ve tsunamiler daha sık görülür.

şeklinde cevap vermiştir.

Buna göre öğrencilerden hangisinin verdiği cevap yanlıştır?

- A) Murat B) Kerem C) Merve
D) Selin E) Berke

8. Aşağıda bir biyomda yaşayan canlılara ait besin piramidi verilmiştir.

Görselde verilen biyom;

- I. Kanada,
- II. Tanzanya,
- III. Moğolistan,
- IV. Uganda

Ülkelerinden hangilerinde görülür?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

9. I. 2012 yılında Orta ve Doğu Avrupa'da etkili olan soğuk hava dalgası nedeniyle yaklaşık bir ay kar yağışı ve don olayı yaşanmıştır.
- II. 1987 yılında İstanbul'da 4 Mart'ta başlayan kar yağışı 14 Mart'a kadar sürmüş ve kar kalınlığı 1 metreyi geçmiştir.
- III. 2010 yılında İzlanda'daki Eyjafjallajökull Yanardağı'nın aktif hale gelmiş, atmosferdeki kül ve toz bulutları nedeniyle Avrupa'daki hava trafiği 10 gün durmuştur.
- IV. 2011 yılında Japonya'nın Honshu Adası'nın kuzeydoğusunda meydana gelen tsunami nedeniyle yaklaşık 15000 kişi hayatını kaybetmiştir.

Yukarıda verilen ekstrem doğa olaylarından hangilerinin oluşumunda jeolojik faktörler etkili olmuştur?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

10. Beaufort ölçeğine göre saatteki hızı 118 km'den (75 milden) fazla olan ve hızla dönerek esen rüzgârlara tropikal siklon ya da kasırga denir.

Bu sıra dışı olaylar haritada numaralanmış alanların hangilerinde daha fazla görülür?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

11. Aşağıdakilerden hangileri çölleşmenin önlenmesi için yapılabilecek çalışmalardan biri değildir?

- A) Tarım alanları damla sulama yöntemi ile sulanmalı
- B) Doğal bitki örtüsü korunmalı ve ağaçlandırma yapılmalı
- C) Akarsu ve göl gibi tatlı suların kullanımı bilimsel yöntemlerle belirlenmeli
- D) Tatlı sulardaki bitki ve hayvan sayıları azaltılmalı
- E) Ev ve sanayi tesislerinde su israfı önlenmeli

1.

(I) Görselde verilen canlı türkölere konu olan turnagiller familyasına ait telli turnadır. (II) Göçmen kuşlar içinde bulunan bu kuşlar Afrika ve Güney Asya'da yaşar. (III) Hem etçil hem de otçuldur. (IV) Son yıllarda tarım alanlarında kullanılan zirai ilaçlar nedeniyle sayısı azalmıştır. (V) Nesli tükenme tehlikesinde olan telli turnaların üreme alanları günümüzde koruma altına alınmaktadır.

Telli turnaların numaralanmış özellikleri ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. ifadede tür özelliklerinden söz edilmiştir.
- B) II. ifadede habitatla ilgili bilgi verilmiştir.
- C) III. ifadede beslenme özelliklerinden söz edilmiştir.
- D) IV. ifadede popülasyonlarındaki değişimin nedeni verilmiştir.
- E) V. ifadede flora özelliklerinden bahsedilmiştir.

2. Aşağıda verilen biyom gruplarından hangilerinin birbirine komşu olması beklenmez?

- A) Tropikal yağmur ormanları - Savan
- B) Çalı - Ilıman çayır
- C) Kutup - Tundra
- D) Çöl - Çalı
- E) Savan - Tundra

3. Yıl boyunca sıcaklığın ve buharlaşmanın fazla yağışın ise çok az olduğu bölgelerde biyoçeşitlilik çok azdır.

Haritada numaralanmış alanlardan hangilerinde sözü edilen nedenden dolayı biyoçeşitlilik azdır?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) II ve IV
- E) III ve IV

4. Aşağıda yeryüzünde bulunan bir biyoma ait özellikler verilmiştir.

- Yaz aylarının sıcak ve kurak kış aylarının ise ılık ve yağışlı geçtiği bölgelerde görülür.
- Keçiboynuzu, yabani zeytin, zakkum, defne gibi bitki türleri bulunur.
- Başlıca hayvan türleri dağ keçisi, tilki, kokarca, karaca ve tavşandır.

Bu biyom;

- I. İtalya,
- II. Moğolistan,
- III. Şili,
- IV. Kanada

ülkelerinden hangilerinde görülür?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) II ve IV
- E) III ve IV

5. Yüksek dağlarda düşük sıcaklığa uyum sağlamış canlıların oluşturduğu biyoma dağ biyomu denir. Bu biyom iğne yapraklı orman, çayır ve bitki örtüsünden yoksun bölgelerden oluşur. Tibet öküzü, kartal, kurt, kar parısı gibi hayvanlar yaşar.

Yukarıda bazı özellikleri verilen biyom haritada numaralanmış alanlardan hangisinde **görülmez**?

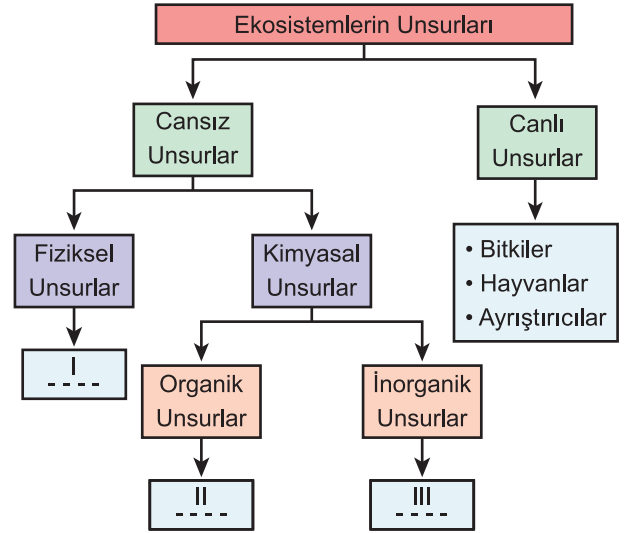
- A) I B) II C) III D) IV E) V

6. I. Kutuplarda yıl boyunca sıcaklık 0°C 'nin altında olduğu için biyoçeşitlilik azdır.
II. Kartal, şahin gibi yırtıcılar yuvalarını genellikle eğimin fazla olduğu sarp kayalıklara yapar.
III. Orta kuşakta küçükbaş hayvancılığın yaygın olarak yapıldığı yerlerde sürülere zarar veren kurt gibi hayvanlar insanlar tarafından avlanmaktadır.
IV. Son jeolojik devirde buzullaşmanın etkili olduğu dönemlerde bazı hayvan ve bitki türleri Ekvator'a doğru göç etmiştir.

Yukarıda verilen durumlardan hangileri **doğal (fiziki) koşulların biyoçeşitliliğin dağılışını etkilediğine örnek gösterilebilir**?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

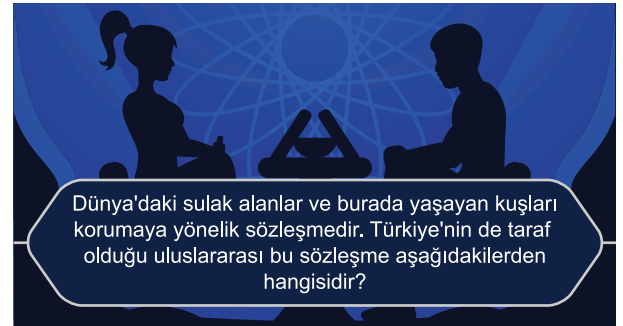
7.

Bu kavram haritasında numaralanmış yerlere gelecek olan unsurlar aşağıdakilerden hangisinde **doğru** verilmiştir?

	I	II	III
A)	Su	Işık	Protein
B)	Işık	Yağ	Oksijen
C)	Protein	Karbonhidrat	Azot
D)	Sıcaklık	Karbondioksit	Vitamin
E)	Nem	Hidrojen	Mantar

8. Özel bir televizyon kanalında yayınlanan yarışma programında aşağıda verilen soru sorulmuştur.

Buna göre bu sorunun **doğru** cevabı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kyoto B) Ramsar C) Rio
D) Bern E) Stocholm

9. Besin zinciri ve enerji akışı ile ilgili;

- I. Üreticilerin artması durumunda bu zincirde bulunan tüm canlıların sayısı artar.
- II. Etçiller, otçulları avladığı için etçillerin sayısı otçullardan fazladır.
- III. Besin zincirindeki enerji akışı üreticilerden etçillere doğru tek yönlüdür.

yargılarından hangileri doğrudur?

- A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III
D) II ve III E) I, II ve III

10. Aşağıda azot döngüsünün aşamaları ile ilgili yapılan açıklamalardan hangisinde bilgi yanlışlığı vardır?

- A) Atmosferde serbest hâlde bulunan azot volkanik ya da kozmik olaylarla nitrit ve nitrata dönüşür.
- B) Yağışlarla birlikte atmosferdeki nitrit ve nitratlar toprağa geçer.
- C) Atmosferde bulunan serbest azotu üreticiler doğrudan kullanarak fotosentez yapar ve besinlere dönüştürür.
- D) Bitkilerde bulunan azot beslenme yoluyla otçullara, otçullardan da etçillere geçer.
- E) Canlı kalıntılarının bazı bakteriler tarafından parçalanması ile azotun bir kısmı tekrar atmosfere karışır.

11. I. Solunum
II. Fotosentez
III. Fotoliz
IV. Denitrifikasyon

Yukarıda verilen durumlardan hangilerinin gerçekleşmesi ile atmosferdeki oksijen oranı artar?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

12. Karbon; hidrosfer, atmosfer, litosfer ve biyosfer arasında sürekli döngü hâlinde.

Buna göre;

- I. fosil yakıtlarla konutların ısıtılması,
- II. bazı deniz hayvanlarının kabuk oluşturmaları,
- III. bitki kalıntıların yakılması,
- IV. karbonatlı kayaların oluşması

durumlarından hangilerinin sonucunda atmosferdeki karbon oranı artar?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

13. Atmosferde karbon oranının artmasına neden olan faktörlerin başında sanayileşmenin ve nüfusun fazla olması gelir. Sanayi tesislerinden çıkan karbon ve insanların solunumları sırasında ortaya çıkan karbondioksit nedeniyle havadaki karbon oranı artmaktadır.

Buna göre haritada numaralandırılmış alanların hangilerinde yukarıda verilen nedene bağlı olarak havadaki karbon oranı daha fazladır?

- A) I ve II B) I ve III C) III ve IV
D) II ve V E) IV ve V

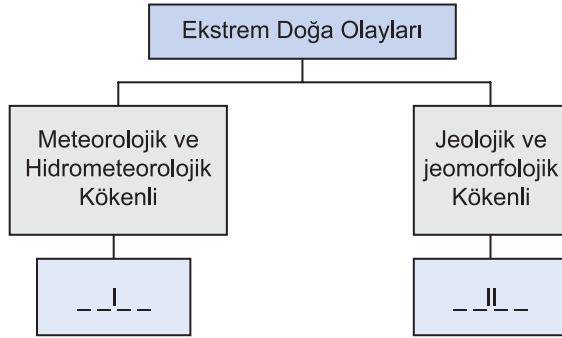
14. Su döngüsü ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Güneş'ten gelen enerjiyle birlikte su sürekli döngü hâlinde.
- B) Ekvator çevresindeki deniz kıyılarında döngüye katılan su miktarı fazladır.
- C) Bitki ve hayvanlarda bu döngü içerisinde yer alır.
- D) Buharlaşıma ile dünyadaki suların bir kısmı uzaya kaçar.
- E) Atmosferdeki su buharı yağışla birlikte litosfer ve hidrosfere geçer.

15. Okyanusal ve deniz ekosistemlerinde aşağıda verilen alanların hangisindeki biyoçeşitlilik daha azdır?

- A) Ekvator'a yakın olan denizlerde
- B) Okyanuslardaki derin deniz çukurluklarında
- C) Sıcak ve soğuk okyanus akıntılarının karşılaştığı alanlarda
- D) Mercan resiflerinin bulunduğu bölgelerde
- E) Okyanusların kıyıya yakın olduğu alanlarında

16.

Kavram haritasında numaralanmış yerlere getirilecek olaylar aşağıdakilerden hangisinde doğru verilmiştir?

I	II
A) Kuraklık	Volkanizma
B) Aşırı sıcaklar	Sel ve taşkın
C) Volkanizma	Tropikal siklonlar
D) Tsunami	Kasırga
E) Şiddetli yağış	Tayfun

- 17.
- Sel ve taşkın
 - Deprem
 - Volkanizma
 - Tsunami
 - Tropikal kasırga

Bu ekstrem doğa olaylarının tamamı aşağıda verilen ülkelerden hangisinde görülebilir?

- A) Hollanda
- B) Endonezya
- C) Kanada
- D) Libya
- E) Rusya

18. Aşağıda verilen ekstrem doğa olaylarından hangisinin oluşmasında jeolojik yapı etkili olmamıştır?

- A) Deprem
- B) Volkanizma
- C) Tsunami
- D) Kasırga
- E) Heyelan

19. Bir bölge de meydana gelen sıra dışı bir olay devamında başka afetlerin de oluşmasına neden olmaktadır.

Buna göre bir bölgede yaşanan sıra dışı bir deprem aşağıdakilerden hangisinin meydana gelmesini etkilemez?

- A) Heyelan
- B) Çığ
- C) Kuraklık
- D) Tsunami
- E) Kaya düşmesi

20.

Haritada numaralanmış alanlardan hangisi tropikal siklonların etkili olduğu bölgelerde yer alır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

21. I. Afrika'da meydana gelen kuraklık nedeniyle yaklaşık 2 milyon kişinin göç etmek zorunda kalması
 II. Meksika Körfezi'nde etkili olan kasırga nedeniyle evlerin çatılarının uçması
 III. Endonezya'da meydana gelen volkanik patlama sonucunda bazı köylerin boşaltılması
 IV. Haiti'de meydana gelen deprem sonucunda binlerce kişinin hayatını kaybetmesi

Yukarıda verilen olaylardan hangileri meteorolojik ya da hidrometeorolojik ekstrem olaylara örnek gösterilebilir?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
 D) II ve IV E) III ve IV

22. Aşağıda verilenlerden hangisi jeoloji ve jeomorfolojik kökenli ekstrem olaylar arasında yer alır?

- A) Sel ve taşkın B) Kuraklık
 C) Kasırga D) Aşırı sıcaklıklar
 E) Tsunami

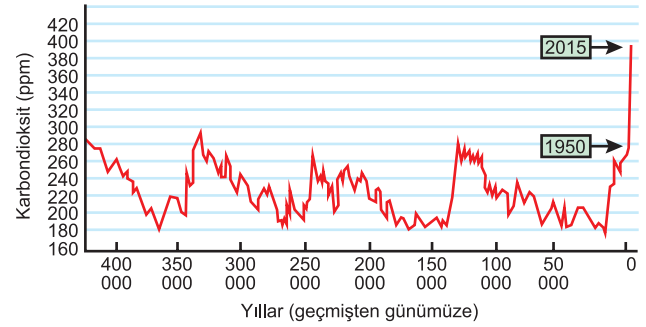
23.

Haritada numaralanmış alanlardan hangisinde şiddetli depremlerin görülmesi beklenemez?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

24. Aşağıda geçmişten günümüze atmosferdeki karbondioksit gazının değişimi verilmiştir.

Buna göre grafikte 1950 yılından sonra atmosferdeki karbondioksit oranının çok hızlı artmasında;

- I. sanayi faaliyetlerinin artması,
 II. enerji üretiminde fosil yakıtların kullanımının artması,
 III. şehir ısı adalarının oluşması

faktörlerinden hangileri etkili olmuştur?

- A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III
 D) II ve III E) I, II ve III

25. Aşağıda gelecekte dünyada yaşanması beklenen bazı durumlar verilmiştir.

- Uç değerlerdeki hava olaylarının artması
- Deniz seviyesinin yükselmesi
- Okyanus sularında asitliliğin artması
- Çölleşme ve kuraklığın artması

Bu durumlar aşağıda verilen çevre sorunlarından hangisinin olası sonuçlarıdır?

- A) Küresel iklim değişimi
 B) Ozon tabakasının seyrelmesi
 C) Radyoaktif kirliliğin artması
 D) Erozyonun artması
 E) Jeolojik kökenli ekstrem olaylarının artması

26.

BASINDAN**Buzullar Hızla Eriyor**

Bilim insanları yer yüzünde sıcaklığın artmasına bağlı olarak kutuplarda ve dağların zirvesinde bulunan buzulların hızla eridiğini söyledi. "Eğer bu soruna çözüm bulunamazsa deniz seviyesindeki değişimlere bağlı olarak kıyıda bulunan bazı şehirlerin sular altında kalacağını tahmin ediyoruz." dediler.

Bu sorunun gelecekte aşağıda verilen ülkelerden hangisini daha fazla etkilemesi beklenir?

- A) Kanada B) Rusya C) Hollanda
D) Şili E) Norveç

27. Kurak ya da yarı kurak iklim bölgelerinde arazinin yağış alma ve su tutma kapasitesinin azalması ile doğal bitki örtüsünün tahrip edilmesi çölleşmeyi hızlandırmaktadır.

Bu sorunun yaşandığı bölgelerde;

- I. temel ihtiyaçların karşılanamaması,
II. tarımsal verimin azalması,
III. yer altı su seviyesinin düşmesi

durumlarından hangilerinin ortaya çıkması beklenir?

- A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III
D) II ve III E) I, II ve III

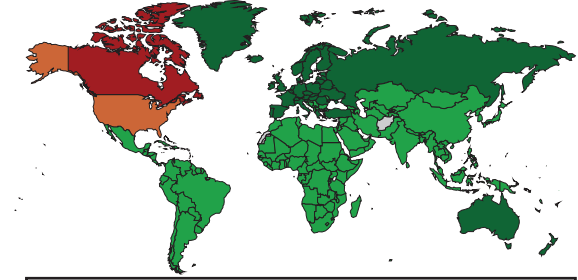
28.

Haritada numaralanmış alanlardan hangilerinde insan faaliyetleri küresel iklim değişimine daha fazla etki etmektedir?

- A) I ve II B) II ve III C) II ve V
D) III ve IV E) IV ve V

29. Aşağıdaki hartada Kyoto protokolü'ne ülkelerin üyelik durumu gösterilmiştir.

Kyoto Protokolü'ne katılım:

■ İmzalayan ve onaylayanlar	■ İmzalayan fakat anlaşmayı onaylamayanlar
■ Yalnız imzalayanlar	■ İmzalayan; fakat daha sonra çekilenler
■ İmzalama sürecinde olanlar	■ İmzalamayanlar

Buna göre;

- I. Kanada,
II. ABD,
III. Rusya,
IV. Çin,
V. Brezilya

ülkelerinden hangileri bu protokole taraf olan ülkeler arasında yer almaz?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve IV
D) III ve V E) IV ve V

30. Küresel iklim değişime karşı etkilerinin azaltılması ve uyum sağlanması olmak üzere iki yöntemin birlikte uygulanması gerekir.

Buna göre;

- I. afet risk yönetiminin oluşturulması,
II. sağlık tedbirlerinin alınması,
III. geri dönüşümün yaygınlaştırılması,
IV. ormanların korunması

çalışmalarından hangileri küresel iklim değişimine uyum sağlamak için yapılmalıdır?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

Karekodu okutup cevaplarınızı optiğe işaretleyerek tarama sonuçlarınıza, soruların video çözümlerine ve size özel hazırlanmış Geri Kazanım Testi'ne ulaşabilirsiniz.

Ülkelerin Nüfus Politikaları

Sınırları belirli bir bölgede, belirli zamanda yaşayan insan sayısına nüfus denir. Günümüzde birçok ülke, sahip olduğu nüfus üzerinden kendi toplum şartlarına ve hedeflerine uygun nüfus politikaları geliştirmektedir. Nüfusun miktarına ve niteliğine yönelik alınabilecek önlemlerin tümüne nüfus politikası denir.

Günümüzde uygulanan üç çeşit nüfus politikası bulunur. Bunlar:

1. Nüfus Artış Hızının Düşürülmesini Amaçlayan Politikalar:

Doğum oranlarının ve doğal nüfus artışının yüksek olduğu, az gelişmiş ülkelerde nüfusun, kalkınma hızını yavaşlattığı ve doğal kaynakların tüketimini hızlandırdığı gerekçesiyle nüfus artış hızını azaltmaya yönelik uygulanan politikalar. Bangladeş, Nijerya, Endonezya ve Hindistan bu politikaları uygulayan ülkelerden bazılarıdır. Afrika ülkelerinin de uygulaması gerekir.

2. Nüfus Artış Hızını Yükseltmeyi Amaçlayan Politikalar:

Nüfusu hızla yaşlanan gelişmiş ülkelerin, nüfus artış hızını yükseltmek ve ülkelerin dinamizmini kaybetmemesi için nüfusu artırmak ve doğumu teşvik etmek amacıyla uyguladıkları politikalar. Nüfus artış hızı düşük olan Almanya, Fransa, Hollanda, Japonya, Çin, Finlandiya gibi ülkeler uygular.

3. Mevcut Nüfusu Koruma ve Nitelik Yönünden İyileştirmeyi Amaçlayan Politikalar:

Mevcut nüfusun korunması ve nitelik yönünden iyileştirilmesidir. Eğitim, sağlık, kişi başına düşen milli gelirin artırılması gibi çalışmalar yapılır. Meksika, Arjantin ve Güney Afrika Cumhuriyeti gibi gelişmekte olan ülkelerin büyük bir kısmı bu politikaları uygulamaktadır.

Nüfus Artış Hızının Yüksek Olmasının Olumlu Sonuçları

- Üretim artar.
- Mal ve hizmetlere talep artar.
- İşçi ücretleri azalır.
- Asker sayısı artar.
- Vergi gelirleri artar.
- Yeni iş imkânları ortaya çıkar.
- İş gücü artar.
- Nüfusun dinamikliği artar.

Nüfus Artış Hızının Yüksek Olmasının Olumsuz Sonuçları

- İşsizlik artar.
- Tüketim artar. Tasarruflar azalır.
- Kişi başına düşen millî gelir azalır.
- İç göç ve dış göç artar.
- Beslenme, barınma gibi temel ihtiyaçların karşılanamaması sorunları ortaya çıkar.
- İthalat giderleri artar, ihracat gelirleri azalır.
- Okul, hastane, yol gibi demografik yatırımlar artar.
- Hava, su ve çevre kirliliği yaşanır.
- Bilim, sanat, spora ayrılan bütçe azalır.
- Ülkenin kalkınma hızı azalır.

- Kentlerde çarpık kentleşme ve gecekondulaşma meydana gelir.

Nüfus Artış Hızının Düşük Olmasının Olumlu Sonuçları

- Yaşam standartları yükselir.
- Kişi başına düşen millî gelir artar.
- Eğitim, sağlık ve ulaşım hizmetlerinin kalitesi artar.
- İhracat gelirleri artar, ithalat giderleri azalır.
- Doğal kaynak tüketimi azalır.
- Demografik yatırımlar azalır.
- Tasarruflar artar.

Nüfus Artış Hızının Düşük Olmasının Olumsuz Sonuçları

- Genç nüfus oranı azalırken yaşlı nüfus oranı artar.
- Ülke dinamizmini kaybeder.
- Cinsiyet dengesizliği ortaya çıkar.
- Ülkenin savunma gücü azalır.
- İş gücü açığı ortaya çıkar.
- Emekli nüfus artar.

Türkiye’de Uygulanan Nüfus Politikaları

1923-1965 Dönemi: Bu dönemde Türkiye’de nüfus artış hızını yükseltmeye yönelik politikalar izlenmiştir.

Bu durumun nedenleri şunlardır:

- Türkiye’nin kalkınma sürecinde nüfusa ihtiyaç duyması
- I. Dünya Savaşı ve Kurtuluş Savaşı nedeniyle insana duyulan ihtiyacın artması
- Tarımda çalışacak insana duyulan ihtiyacın fazla olması
- Nüfusun sayıca fazla olmasının askerî ve siyasi güç olarak görülmesi
- Salgın hastalıklara bağlı can kaybının fazla olması

1965-1980 Dönemi: Bu dönemde nüfus artış hızını düşürmeyi amaçlayan politikalar uygulanmıştır. Beş Yıllık Kalkınma Planı’nda hızlı nüfus artışının çeşitli ekonomik ve sosyal problemlerin ortaya çıkmasına yol açtığı belirtilmiştir. Bu nedenle 1965 yılında ilk olarak Nüfus Planlaması Kanunu çıkarılmış ve nüfus artış hızı düşürülmeye çalışılmıştır. Ayrıca ilk dönemde nüfusun artmasına yönelik uygulanan yasal hükümler yürürlükten kaldırılmış ve yurt dışına işçi göçünün özendirilmesi gerektiğinin altı çizilmiştir.

1980-2005 Dönemi: Bu dönemde nüfus artış hızının yükselmesi ya da düşmesinden ziyade nüfusun sağlık, eğitim, beslenme ve barınma imkânları ile bebek ölüm hızının azaltılması gibi konular üzerinde durulmuştur. Ailelere istedikleri zaman, istedikleri sayıda çocuk sahibi olma hakkı veren aile planlaması uygulanmıştır.

2005’ten Sonrası: Nüfus artış hızının azalması nedeniyle nüfus artış hızını yükseltmeye yönelik politikalar tekrar gündeme gelmiştir.

2014 yılından sonra doğum yapan annelere çocuk sayısına göre maddi destek verilmesi, çalışan anneler için çalışma sürelerinin kısaltılması, doğum izinlerinin artırılması ve bakıcı yardımı yapılması düzenlemeleri yasayla belirlenmiştir.

Şehirlerin Fonksiyonel (İşlevsel) Özellikleri

Tarım Şehirleri	Kırcaali (Bulgaristan), Bayburt, Rize, Şanlıurfa, Niğde, Kars,
İdari Şehirler	Brüksel (Belçika), Washington (ABD), Riyad (Suudi Arabistan), Canberra (Avustralya), Ankara
Sanayi Şehirleri	Manchester (İngiltere), Tokyo (Japonya), Düsseldorf (Almanya), Detroit (ABD), İstanbul, İzmit, Karabük, Ereğli, Kırıkkale, İzmir
Maden Şehirleri	Essen (Almanya), Kerkük, Musul (Irak), Kiruna (İsveç), Pittsburg (ABD), Donetks (Ukrayna), Zonguldak, Batman, Divriği, Soma
Ticaret Şehirleri	New York (ABD), Hong Kong, Shangay (Çin), Paris (Fransa), Londra (İngiltere), Tokyo (Japonya), İstanbul, İzmir, Mersin
Liman Şehirleri	Rotterdam (Hollanda), Hamburg (Almanya), Marsilya (Fransa), Singapur, Kalküta (Hindistan), Sanghay (Çin), Mersin, İskenderun, İstanbul, Bandırma, Samsun, Trabzon
Turizm Şehirleri	Miami (ABD), Venedik, Roma, (İtalya), Barcelona (İspanya), Dubai (BAE), Singapur, Antalya, Bodrum, Çeşme, İstanbul, Alanya,
Dinî Şehirler	Mekke, Medine, Kudüs, Roma ve Lhasa (Tibet-Çin)
Ulaşım Şehirleri	Bağdat (Irak), Şam (Suriye), Afyonkarahisar, Gaziantep, Aksaray, Çorum, Sivas
Eğitim-Kültür Şehirleri	Oxford (İngiltere), Cambridge (İngiltere), Harvard (Boston) / (ABD), Stanford (ABD) İstanbul, Ankara, İzmir, Eskişehir

İlk şehir yerleşmelerinin kurulduğu bölgelerin genel özellikleri şunlardır:

- Ilıman iklim koşulları yaşanır.
- Verimli tarım alanları bulunur.
- Su kaynakları fazladır.
- Toprak verimlidir.

NOT

Sanayi Devrimi'nden sonra dünya genelinde şehirleşme hızlanmıştır.

Şehirlerin Etki Alanları

Küresel Etkiye Sahip Şehirler

Uluslararası ticaret, bankacılık, borsa gibi para piyasasına sahip kentler uluslararası etkiye sahiptir. Bu şehirlerde toplumsal, ekonomik ve siyasi değişimler tüm dünyayı etkiler.

New York, Berlin, Pekin, Brüksel, Şanghay, Mekke, Kudüs gibi şehirler küresel etkiye sahiptir.

Bölgesel Etkiye Sahip Şehirler

Gelişmekte olan ya da az gelişmiş ülkelerin şehirleri, bulunduğu yakın çevreyi etkilediği için bölgesel etkiye sahiptir.

Tahran (İran), Mexico City (Meksika), Jakarta (Endonezya), Kiev (Ukrayna) ve Wellington (Yeni Zelanda) bölgesel etkiye sahiptir.

Yerel Etkiye Sahip Şehirler

Nüfus miktarının az olduğu ve küresel ölçekte fonksiyona sahip olmayan şehirlerdir. Tarım, hayvancılık gibi fonksiyonlar ön plandadır. Rize, Kars, Aksaray gibi şehirler örnek verilebilir.

Sakin Şehirler

Sakin şehir ya da yavaş şehir anlamına gelen Cittaslow; 1999 yılında İtalya'da kurulmuş uluslararası bir belediyeler birliğidir. Küreselleşmenin etkisiyle hayatın çok hızlı geçtiği, üretimden çok tüketime yönelen ve kendine yetmeyen yaşam alanlarına tepki olarak ortaya çıkmıştır. Türkiye'de sakin şehir unvanına sahip şehirler şunlardır:

Seferihisar (İzmir)	Akyaka (Muğla)	Gökçeada (Çanakkale)
Taraklı (Sakarya)	Perşembe (Ordu)	Halfeti (Şanlıurfa)
Uzundere (Erzurum)	Şavşat (Artvin)	Eğirdir (Isparta)
Yalvaç (Isparta)	Yenipazar (Aydın)	Gerze (Sinop)
Vize (Kırklareli)	Göynük (Bolu)	Mudurnu (Bolu)
Ahlat (Bitlis)	Köyceğiz (Muğla)	Güdül (Ankara)
Foça (İzmir)	İznik (Bursa)	Kemalye (Erzincan)
Arapgir (Malatya)	Safranbolu (Karabük)	

Köyden Küçük Kırsal Yerleşmeler

Köy idari sınırları içinde bulunan köyden küçük yerleşmelerdir. Köy altı yerleşmesi de denir. Bu yerleşmelerin ortaya çıkmasında;

- Devlet arazilerinin toprağı olmayan ailelere verilmesi
- Arazinin engebeli olması
- Tarım arazilerinin yerleşmelere uzak olması
- Hayvanların otlatılacağı alanın dar olması
- Aileler arası anlaşmazlıklar
- İklim ve bitki örtüsü gibi özellikler etkili olmuştur.

Köyden Küçük, Köye Bağlı Yerleşmeler			
Sürekli Kırsal Yerleşmeleri		Geçici Kırsal Yerleşmeleri	
• Mezra	• Mahalle	• Yayla	• Ağıl
• Çiftlik		• Kom	• Oba
• Divan		• Dam	• Dalyan

1. Köy idari sınırı içinde bulunan, köyden daha küçük yerleşmelere köy altı yerleşmeler denir.

Bu yerleşmelerin ortaya çıkmasında;

- I. yer şekillerinin engebeli olması,
- II. tarım arazilerinin yerleşmelere uzak olması,
- III. aileler arası anlaşmazlıklar

faktörlerinden hangileri etkili olmuştur?

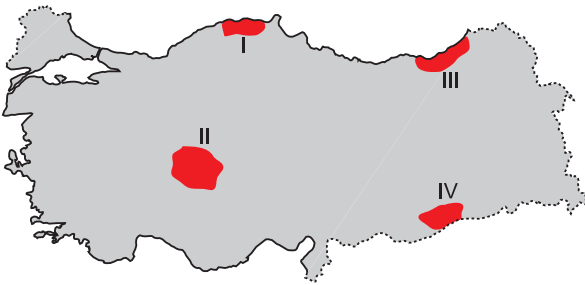
- A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III
D) II ve III E) I, II ve III

2. • Deniz, göl veya akarsu kenarlarında balıkçılık faaliyeti için kurulmuştur.
• Geçici yerleşmelerdir.
• Kıyı Ege ve Akdeniz’de yaygındır.

Bu özelliklere sahip kırsal yerleşme tipi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Köy B) Mezra C) Oba
D) Mahalle E) Dalyan

3. Yer şekillerinin engebeli, su kaynaklarının fazla olduğu alanlarda dağınık yerleşmeler yaygındır.

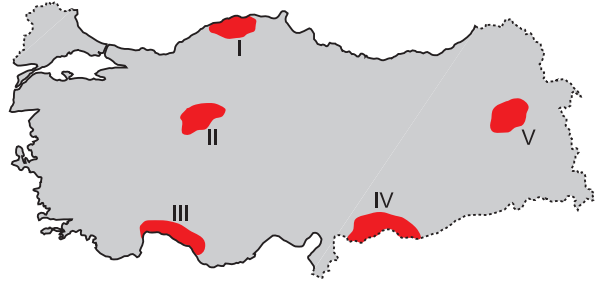
Buna göre, haritada numaralandırılarak gösterilen alanların hangilerinde dağınık kır yerleşmelerine daha fazla rastlanır?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

4. Aşağıda verilen kırsal yerleşmelerden hangisi balıkçılık faaliyeti için kurulur?

- A) Yayla B) Kom C) Oba
D) Dalyan E) Ağıl

- 5.

Haritada numaralandırılarak gösterilen alanların hangisinde meskenlerin yapı malzemesi olarak ahşap kullanılmıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

6. • Köy ve şehir arasındaki yerleşmelerdir.
• Tarım ve hayvancılık faaliyetleri yaygındır.
• Okul, banka, kooperatif gibi unsurlar da yer alır.

Bazı özellikleri verilen kırsal yerleşme aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Oba B) Mahalle C) Kasaba
D) Divan E) Yayla

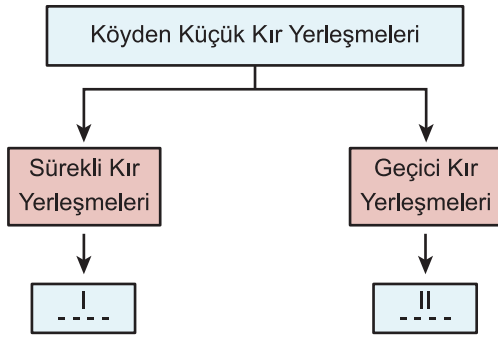
7.

Haritada numaralandırılmış alanların hangilerinde yayla adı verilen kırsal yerleşmeler daha yaygındır?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

8.

Kavram haritasında numaralandırılarak boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

I	II
A) Çiftlik	Mahalle
B) Kom	Dam
C) Ağıl	Yayla
D) Kasaba	Divan
E) Mezra	Dalyan

9. Aşağıda, ülkemizde bulunan kır yerleşmelerinden bazılarına ait özellikler verilmiştir.

- Hayvancılık faaliyetlerinin yoğun olarak yapıldığı geçici yerleşmelerdir. Gökçeada, Göller yöresi ve Batı Anadolu'da yaygındır.
- Birkaç mahallenin bir araya gelmesi ile oluşan yerleşmelerdir.
- Küçükbaş hayvancılık için çit ve taş duvarlarla yapılan barınaklardır.
- Kıyı Ege ve Akdeniz'de balıkçılık faaliyeti için kurulan geçici yerleşmelerdir.

Buna göre, aşağıdaki yerleşmelerden hangisine ait özellik verilmemiştir?

- A) Oba B) Dam C) Ağıl
D) Dalyan E) Divan

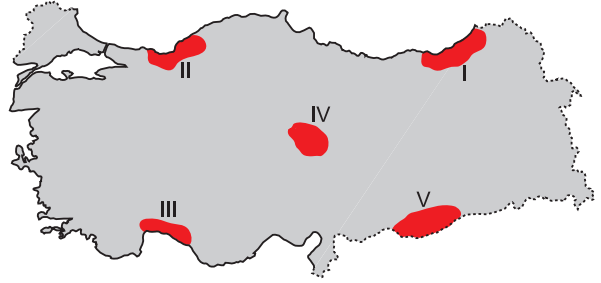
10.

- I. Çiftlik
II. Mezra
III. Yayla
IV. Oba

Yukarıda verilenlerden hangileri sürekli kır yerleşmeleri arasında yer alır?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

11.

Haritada numaralandırılmış alanların hangisinde oba yerleşmelerine rastlanır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

12.

- Geniş araziler üzerine kurulmuştur.
- Ev ve eklentilerden oluşur.
- Tarım ve hayvancılık için kurulan sürekli kır yerleşmeleridir.
- Trakya, Kıyı Ege ve Çukurova'da yaygındır.

Yukarıda özellikleri verilen kırsal yerleşme aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yayla B) Oba C) Divan
D) Çiftlik E) Mahalle

Haritada numaralandırılmış ülkelerin izlediği nüfus politikaları aşağıdakilerin hangisinde doğru verilmiştir?

	Nüfus artış hızını yükseltmeye yönelik	Nüfus artış hızını azaltmaya yönelik	Nüfusun niteliğini iyileştirmeye yönelik
A)	I	II	III
B)	III	II	I
C)	II	III	I
D)	I	III	II
E)	III	I	II

2. Aşağıda verilen şehir ve bu şehirde en fazla gelişen fonksiyon eşleştirmelerinden hangisi **yanlıştır**?

Şehir	Fonksiyon
A) Kalküta	Liman
B) Lhasa	Dini
C) Pittsburgh	Maden
D) Miami	Turizm
E) Kiruna	Kültür

3. Türkiye'de nüfusun 1923'ten günümüze kadar hareketliliğinden faydalanarak 2023, 2050 ve 2075 yıllarına ait bazı tahminler yapılmakta ve oluşabilecek sorunlara karşı tedbirler alınmaktadır.

Buna göre 2050 yılındaki Türkiye nüfusu ile ilgili aşağıdaki tahminlerden hangisi **yanlıştır**?

- A) Türkiye nüfusu artmaya devam edecek ancak nüfus artış hızı azalacaktır.
- B) Doğum ve ölüm oranları azalacaktır.
- C) Şehirlerde yaşayanların oranı artacaktır.
- D) Birincil ekonomik faaliyetlerde çalışanların oranı artacaktır.
- E) Toplam nüfus içinde yaşlı nüfusun oranı artacaktır.

4. Aşağıdakilerden hangisi bir bölgedeki sosyal ve kültürel yapının değişmesini **daha az** etkiler?

- A) Büyük bir fuar ve alışveriş merkezinin kurulması
- B) Organize sanayi bölgesinin kurulması
- C) Besi hayvancılığına yönelik tesislerin kurulması
- D) Tarihi ve kültürel alanların turizme açılması
- E) Üniversite açılması

5. Aşağıdaki tabloda ekonomideki değişim unsurları zamana göre karşılaştırılmıştır.

	Değişim unsuru	Eski Ekonomi	Yeni Ekonomi
I.	Teknolojiyi belirleyen faktör	Makineleşme	Dijitalleşme
II.	Beşeri sermaye	Müşteri odaklı	Üretim odaklı
III.	Üretim ve rekabet alanı	Global	Ulusal
IV.	Sektörel yapı	Tarım ve sanayi sektörü ağırlıklı	Hizmet sektörü ağırlıklı

Buna göre tabloda numaralanmış karşılaştırmalardan hangileri **yanlıştır**?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) II ve IV
- E) III ve IV

6. Serhan Bey yaz tatilinde sakin şehir unvanına sahip bir ilçeye giderek 10 gün kalmıştır.

Buna göre Serhan Bey yaz tatilinde aşağıdakilerden hangisi ile **karşılaşmamıştır**?

- A) Sosyal uyum içinde yaşayan halk ile
- B) Turizm, tarım ve sanatkârlara yönelik politikaların uygulanması ile
- C) Misafirperver yerel halk ile
- D) Şehir içi yoğun trafik ile
- E) Yerel yemekler ile

7. ABD'de Kaliforniya eyaletinde bulunan San Jose Vadisi eskiden meyve ve bal üretilen bir yöreydi. 1891 yılında Stanford üniversitesi açıldı. Bu üniversiteden mezun olan öğrenciler bilgisayar, fotoğrafçılık ve elektronik alanlarda çalışmaya başladı. Çok sayıda yazılım şirketi, bu gençlerden faydalanmak için San Jose Vadisi'nde yatırım yaptı ve Silikon Vadisi'nin temelleri atıldı. Günümüzde Silikon Vadisi donanım, yazılım, ve genel ağ merkezi haline geldi.

Buna göre San Jose Vadisi;

- I. tarım,
- II. turizm,
- III. teknoloji,
- IV. eğitim

faaliyetlerinden hangilerinin gelişmesi ile Silikon Vadisi haline gelmiştir?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

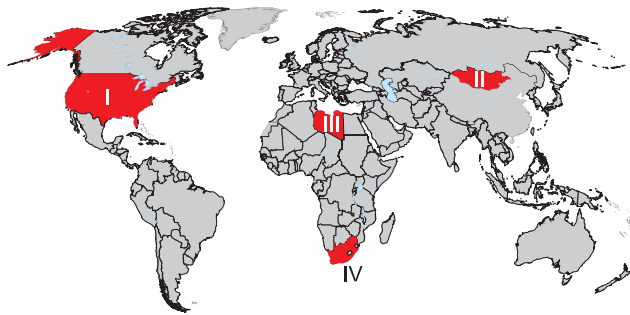
8.

Haritada gösterilen taralı alanların hangilerinde doğal kaynak tüketimi daha fazladır?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

9.

Haritada numaralanmış ülkelerden hangileri zengin doğal kaynakları bilgi birikimi, teknoloji ve sermaye ile doğru kullanarak gelişmiştir?

- A) I ve II B) I ve IV C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

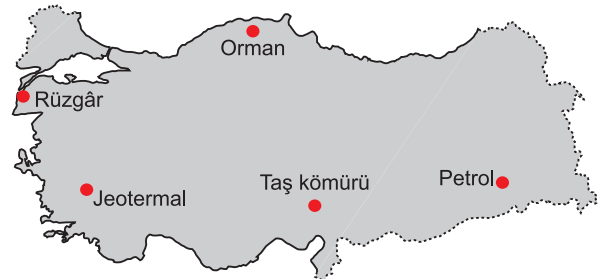
10. Aşağıda Dünya genelinde en fazla nükleer santrale sahip ülkeler ve bu ülkelerin sahip oldukları nükleer santral sayıları verilmiştir.

Ülke	Nükleer Santral Sayısı
ABD	104
Fransa	58
Japonya	50
Rusya	33
Güney Kore	23
Kanada	20

Yalnızca bu bilgilere bakarak aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) ABD'deki elektrik üretimi Fransa ve Japonya'nın toplamından azdır.
B) Doğal kaynak bakımından fakir olan ülkelerde nükleer santral sayısı fazladır.
C) Enerji tüketiminin az olduğu ülkelerde nükleer santral sayısı fazladır.
D) Gelişmiş ülkeler nükleer santral kullanarak enerji üretmektedir.
E) Fosil yakıtın az olduğu ülkeler enerji üretiminde nükleer santral kullanmaktadır.

11. Aşağıdaki haritada Türkiye'de bulunan bazı doğal kaynakların yerleri gösterilmiştir.

Bu doğal kaynaklardan hangisinin yeri yanlış gösterilmiştir?

- A) Rüzgâr B) Orman C) Jeotermal
D) Taş kömürü E) Petrol

1. Nüfusun miktarına ve niteliğine yönelik alınabilecek önlemlerin tümüne nüfus politikası adı verilir. Ülkeler sahip olduğu nüfusun özelliklerine ve hedeflerine göre nüfus politikaları uygular. Başlıca nüfus politikaları şunlardır:

- I. Nüfus artış hızını yükseltmeye yönelik politikalar
- II. Nüfus artış hızını düşürmeye yönelik politikalar
- III. Mevcut nüfusu koruma ve nitelik yönünden iyileştirmeyi amaçlayan politikalar

Bu politikaları uygulayan ülkeler aşağıdakilerin hangisinde doğru verilmiştir?

I	II	III
A) Meksika	Nijerya	Güney Kore
B) Güney Kore	Meksika	Nijerya
C) Nijerya	Güney Kore	Meksika
D) Meksika	Güney Kore	Nijerya
E) Güney Kore	Nijerya	Meksika

Haritadaki boyalı yerlerin gelişmesinde;

- I. tarım,
- II. sanayi,
- III. turizm,
- IV. madencilik

faaliyetlerinden hangilerinin etkisi daha fazladır?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

- 3.
- I. Temel gıda maddeleri olan pirinç, buğday ve patatesin dünya genelinde ekim alanının fazla olması
 - II. Genel ağ hizmetlerinin yaygınlaşması ile bilgisayar ya da akıllı telefonlar üzerinden yapılan alışverişin artması
 - III. Motorlu taşıtların artması ile birlikte dünya genelinde petrol çıkarımının artması
 - IV. Altın, gümüş gibi az bulunan madenlerin yüksek fiyata satılması

Yukarıda verilenlerden hangileri tüketimin üretimi etkilediğine örnek gösterilebilir?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

Haritada gösterilen taralı bölgenin nüfus ve yerleşme özellikleri ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Yayla adı verilen geçici kır yerleşmeleri bulunur.
- B) Kırsal kesimde toplu yerleşmeler yaygındır.
- C) Nüfus yoğunluğu kıyı şeridinde fazladır.
- D) İç kesimlerde nüfusun temel geçim kaynağı tarım ve hayvancılıktır.
- E) Kırsal kesimde meskenlerin yapımında ahşap yaygın olarak kullanılır.

5. Dünya nüfusu her yıl yaklaşık %1,7 civarında artmaktadır. Uzmanlar nüfus artış hızının bu şekilde devam etmesi durumunda gelecekte barınma, gıda ve su gibi temel ihtiyaçların karşılanmasının zor olacağını ön görmektedir.

Buna göre bu olumsuzlukları azaltmak için gelecekte, aşağıdakilerden hangisinin artması beklenmez?

- A) Kapsül evler B) Dikey çiftlikler
C) Nadas alanları D) Geri dönüşüm
E) Dikey yerleşme

6. Günümüzde şehirlerin küresel etkiye sahip olmasında;

- I. tarım,
- II. sanayi,
- III. finans,
- IV. turizm

fonksiyonlarından hangilerinin etkisi daha fazladır?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

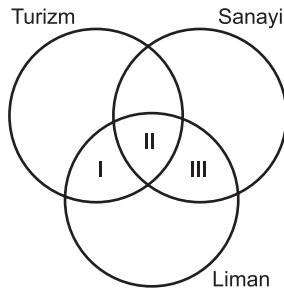
7. Aşağıdaki tabloda bazı sosyal ve ekonomik özellikler ile bu özelliklerin ait olduğu yerleşmelerin özellikleri karşılaştırılmıştır.

	Sosyal ve Ekonomik Özellikler	Kentsel Yerleşme	Kırsal Yerleşme
I.	Gazete, dergi ve kitap okuma oranı	Fazla	Az
II.	Sosyal dayanışma	Az	Fazla
III.	Tiyatro, sinema, konser gibi kültürel özellikler	Fazla	Az
IV.	Mesleki uzmanlaşma	Az	Fazla
V.	İşlerin imece usulü ile yapılması	Az	Fazla

Tabloda verilen numaralanmış bu karşılaştırmalardan hangisi yanlıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

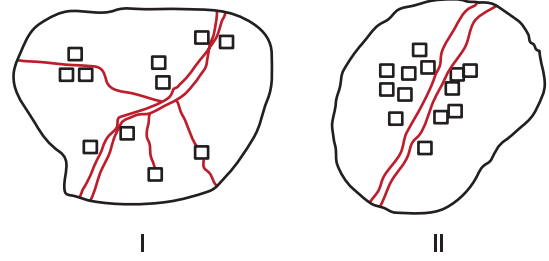
8. Aşağıdaki şemada bazı şehirlerin fonksiyonları verilmiştir.

Buna göre şemada gösterilen fonksiyonlar ve bu fonksiyona sahip numaralanmış şehirler aşağıdakilerin hangisinde doğru verilmiştir?

I	II	III
A) İzmit	Çanakkale	Mersin
B) Trabzon	Muğla	Samsun
C) Aydın	Bursa	Antalya
D) Samsun	Sinop	İstanbul
E) Antalya	İzmir	İzmit

9. Aşağıda iki farklı bölgede bulunan kırsal yerleşmedeki evlerin dağılışları verilmiştir.

Bu yerleşmelerin bulunduğu iller aşağıdakilerden hangisinde doğru verilmiştir?

I	II
A) Tekirdağ	Rize
B) Artvin	Konya
C) Şanlıurfa	Kırşehir
D) Kastamonu	Trabzon
E) Adana	Bursa

10. Türkiye'de 1923'ten günümüze kadar çeşitli nüfus politikaları uygulanmış ve dönemin özelliklerine göre nüfusla ilgili çalışmalar yapılmıştır. Bu çalışmalardan bazıları şunlardır:

- I. Evlenme yaşının 18'e yükseltilmesi
- II. Çok çocuğu olan ailelere hazine arazilerinden tarla verilmesi
- III. Eğitim ve sağlık hizmetleri ile kişi başına düşen millî gelirin yükseltilmesi
- IV. Kreş ve gündüz bakım evi sayısının artırılması

Bu çalışmalardan hangileri nüfus artış hızını yükseltmeye yöneliktir?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

11. Kendini doğaya ve çevreye adanmış bir kişi;

- I. linyit,
- II. taş kömürü,
- III. rüzgâr,
- IV. güneş

doğal kaynaklarından hangilerinin kullanılarak elektrik üretilmesini destekler?

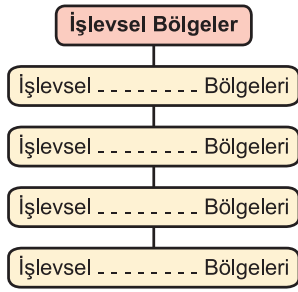
- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

1. Aşağıdakilerden hangisi işlevsel bölgelere örnek gösterilemez?

- A) Avrupa Birliği istatistik bölgeleri
- B) Yeşilirmak Havzası Gelişim Projesi bölgesi
- C) Karadeniz iklim bölgesi
- D) Kara Yolları Genel Müdürlüğü bölgeleri
- E) Belde belediyesine sahip bölgeler

2.

Bu kavram haritasında boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi yazılamaz?

- A) Yer şekilleri
- B) Proje
- C) Hizmet
- D) Yönetim
- E) İstatistik

3. Ekonomik ve kültürel yönden yerel, bölgesel, ulusal ve küresel çapta diğer bölgelerle etkileşim gösteren bölgelere işlevsel bölge denir.

Bu bölgelerin özellikleri ile ilgili;

- I. Sınırları zamanla değişiklik gösterebilir.
- II. Sınıflandırılmasında sadece doğal unsurlar dikkate alınır.
- III. Çeşitli faaliyetlerin işleyişini kontrol eden ve düzenleyen bir merkez etrafında gelişir.

yargılarından hangileri doğrudur?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) I ve III
- E) II ve III

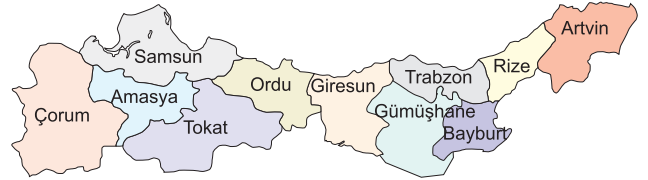
4. Türkiye'deki işlevsel bölgeler ve bu bölgelerin özellikleri ile ilgili;

- I. Bir merkez etrafında gelişmiştir.
- II. Çeşitli faaliyetlerin işleyişini ve kontrolünü sağlamak için oluşturulur.
- III. Bazı durumlarda bölgelerin sayısı artırılabilir yada azaltılabilir.

yargılarından hangileri doğrudur?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) I, II ve III

5. Aşağıdaki haritada Türkiye'de bulunan kalkınma projelerinden birinde yer alan iller gösterilmiştir.

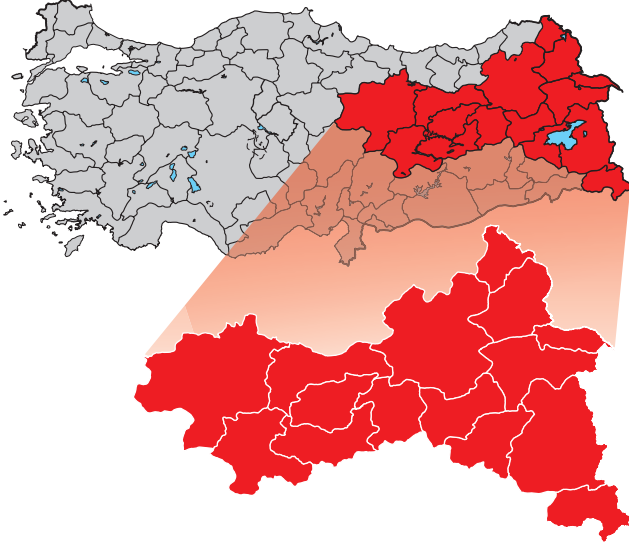
Bu projenin amaçları arasında;

- I. tarımsal üretimde büyüme, katma değer artışı ve kırsal kalkınmanın sağlanması,
- II. turizm ve sanayide ekonomik büyümenin sağlanması,
- III. taş kömürüne dayalı ekonomik faaliyetlerin geliştirilmesi

hedeflerinden hangileri yer almaktadır?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız III
- C) I ve II
- D) I ve III
- E) II ve III

6. Aşağıda Türkiye'de bulunan kalkınma projelerinden birini gösteren harita verilmiştir.

Bu projenin amaçları arasında aşağıdakilerden hangisi yer almaz?

- A) Gıda, tarım ve hayvancılık sektöründe verimlilik ve katma değeri artırmak
- B) Kişi başına düşen millî geliri artırıp bölgeler arasındaki ekonomik farklılıkları azaltmak
- C) Alt yapı, kentleşme ve çevre koruma sorunlarını gidermek
- D) Özelleşen ya da küçülme kararı alan demir çelik sanayisine bağlı ortaya çıkabilecek sosyal ve ekonomik sorunları çözmek
- E) Kırsal ve kentsel alanlarda bölge halkının refah seviyesini yükseltmek

7. Ekonomik ve kültürel yönden yerel, bölgesel, ulusal ve küresel çapta diğer alanlarla etkileşim gösteren bölgelere işlevsel bölge adı verilir.

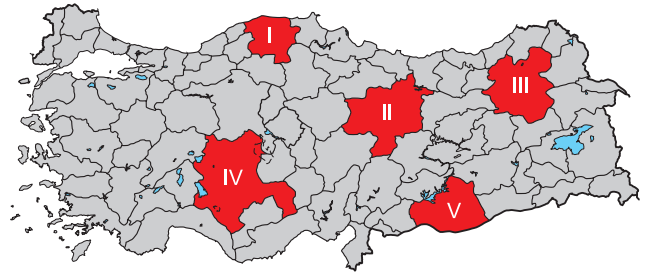
Aşağıdakilerden hangisi bu bölge türüne örnek gösterilebilir?

- A) Ticaret bölgesi
- B) Volkanik bölge
- C) Orman bölgesi
- D) Yönetim bölgesi
- E) Kültür bölgesi

8. Aşağıdakilerden hangisi Doğu Karadeniz Projesi (DOKAP) kapsamında bulunan illerden biri değildir?

- A) Samsun
- B) Artvin
- C) Tokat
- D) Bayburt
- E) Erzincan

9. Aşağıdaki haritada Türkiye'de bulunan beş il numaralandırılarak gösterilmiştir.

Bu illerden hangisi herhangi bir kalkınma projesi içinde yer almaz?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

10. GAP'ta Su Ürünleri

_____ ve _____ Havzası'nda bulunan 2335 km uzunluğunda akarsu, 6481 hektar doğal göl ve 129987 hektar baraj gölü ile GAP bölgesi çok büyük bir potansiyele sahiptir. GAP tamamlandığında yaklaşık 32.500 ton / yıl balık üretimi 50 milyon dolar gelir ve 6500 kişiye istihdam oluşturulacaktır. Mevcut durumda Türkiye'de iç sulardan elde edilen balığın avcılıkta %4,3 ve yetiştiricilikte %7,6'sı GAP bölgesinden sağlanmaktadır.

Parçada boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Seyhan - Ceyhan
- B) Fırat - Dicle
- C) Yeşilırmak - Kızılırmak
- D) Sakarya - Fırat
- E) Bakırçay - Gediz

1. Enerji kaynaklarından bazılarının taşınmasının maliyetli olması ya da taşınmasının mümkün olmaması nedeniyle bu kaynaklarla çalışan tesisler enerji kaynaklarına yakın yerlere kurulmuştur.

Bu duruma aşağıdakilerden hangisi örnek gösterilemez?

- A) Karabük ve Ereğli demir-çelik fabrikaları
B) Keban Hidroelektrik Santrali
C) Aliaga (İzmir) Petrol Rafinerisi
D) Soma ve Yatağan Termik Santralleri
E) Alaçatı Rüzgâr Santralleri

2. Aşağıdaki haritada bazı enerji kaynaklarının bulunduğu yerler gösterilmiştir.

Buna göre haritadaki enerji kaynaklarından hangisinin yeri yanlış gösterilmiştir?

- A) Doğal gaz B) Taş kömürü C) Linyit
D) Jeotermal E) Petrol

3. Aşağıdaki tabloda yeryüzünde bulunan bir doğal kaynağın en fazla bulunduğu ülkeler verilmiştir.

Ülke	Toplam Rezerv Ömrü (Yıl)	Bilinen Rezerv (Milyar Ton)
Türkiye	412	375
ABD	76	45
Rusya	78	28
Çin	23	27

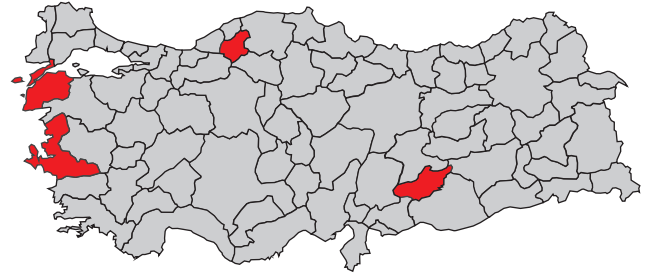
Buna göre tabloda bilgileri verilen doğal kaynak aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Uranyum B) Bakır C) Krom
D) Demir E) Bor mineralleri

4. Aşağıda verilenlerden hangisi Türkiye'nin ihraç ettiği ürünler arasında yer almaz?

- A) Otomotiv B) Kağıt C) Tekstil
D) Beyaz eşya E) Mobilya

5. UNESCO tarafından Türkiye'ye gelen bir grup araştırmacı aşağıda verilen haritada koyu renkle gösterilen illerde incelemeler yapmıştır.

Buna göre, bu araştırmacılar aşağıdakilerden hangisi ile ilgili inceleme yapmamıştır?

- A) Hattuşa – Hitit Başkenti
B) Safranbolu Evleri
C) Nemrut Dağı
D) Bergama Çok Katmanlı Kültürel Peyzaj Alanı
E) Truva Antik Kenti

6. Aşağıda verilen illerden hangisi Doğu Karadeniz Projesi (DOKAP) içinde yer almaz?

- A) Samsun B) Amasya C) Sinop
D) Tokat E) Çorum

7.

Haritada numaralanmış alanlardan hangileri küresel ticarete enerji kaynaklarının büyük bölümüne sahiptir?

- A) I ve II B) II ve III C) II ve IV
D) III ve IV E) IV ve V

8.

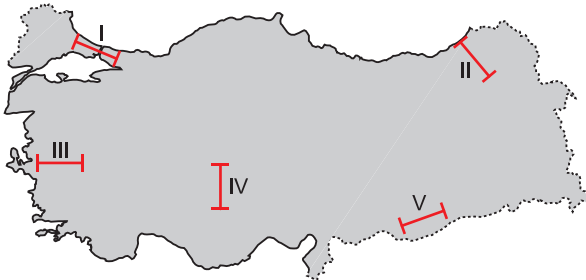
BASINDAN

2020 ve 2021 yıllarında Dünya genelinde etkili olan COVID-19 virüsü nedeniyle genel ağ (internet) üzerinden yapılan ticaretin payı arttı. Tüketiciler özellikle elektronik eşya, kitap, kıyafet gibi ihtiyaçlarını doğrudan genel ağ sistemi üzerinden yapmaktadır.

Parçada sözü edilen alışverişin güvenli olması için aşağıdakilerden hangisinin yapılması doğru olmaz?

- A) Sitede alışveriş aşamasına gelindiğinde adres çubuğunda "https://" yazmasına dikkat edilmeli
B) Alışveriş için ortak bilgisayarlar yerine şahsi bilgisayarlar kullanılmalı
C) Alışveriş bitiminde fatura bilgileri e-posta adresimize gönderilmeli ya da bir nüshası kopyalanıp saklanmalı
D) Alışveriş sitesi, güvenlik sertifikasına (SSL) sahip olmalı
E) Sosyal paylaşım alanlarında reklamı bulunan sitelerden alışveriş yapılmalı

9.

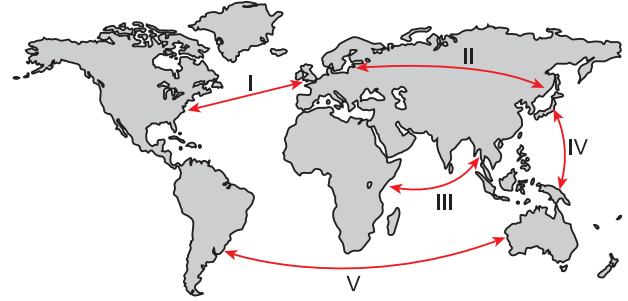
Haritada numaralanmış kesitlerden hangilerinde aynı standartlarda yapılacak olan kara ve demir maaliyetlerinin daha fazla olması beklenir?

- A) I ve II B) II ve IV C) III ve IV
D) III ve V E) IV ve V

10. Aşağıda verilen turizm mekânı ve bulunduğu il eşleştirmelerinden hangisi yanlıştır?

Turizm Mekânı	il
A) Cennet-Cehennem	→ Mersin
B) Afrodiasias	→ Aydın
C) Truva	→ Balıkesir
D) Sümela Manastırı	→ Trabzon
E) Balıklı Göl	→ Şanlıurfa

11. Aşağıdaki haritada küresel ticarete kullanılan bazı yollar oklar ile gösterilmiştir.

Numaralanmış yollardan hangisi küresel ticarete daha fazla kullanılır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

12. Türkiye'nin üç tarafının denizlerle çevrili olması yat turizmi açısından büyük bir potansiyel oluşturmaktadır. Özellikle Ege ve Akdeniz kıyılarında yatların demirleyecekleri eşsiz güzellikteki koylar, körfezler ve limanlar bulunmaktadır.

Buna göre, aşağıda verilen limanlardan hangisi yat turizmi için çok fazla kullanılmaz?

- A) Kuşadası B) Bodrum C) Datça
D) Mersin E) Antalya

1. Aşağıdaki haritada üç farklı madenin bulunduğu yerler verilmiştir.

Bu yerlerde bulunan madenler aşağıdakilerden hangisinde doğru verilmiştir?

Susurluk	Murgul	Seydişehir
A) Bor mineralleri	Boksit	Bakır
B) Bor mineralleri	Bakır	Boksit
C) Demir	Bakır	Boksit
D) Demir	Krom	Bor mineralleri
E) Krom	Demir	Bakır

2. Türkiye’de sanayi tesislerinin İstanbul, İzmir ve Mersin çevresinde yoğunlaşmasının temel nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İş gücünün fazla olması
- B) İşlek limana sahip olması
- C) Enerji kaynakları yönünden zengin olması
- D) Ham maddenin kolay bulunması
- E) Nüfusun fazla olması

- 3.

Haritada gösterilen taralı alanda;

- I. rüzgâr,
- II. jeotermal,
- III. linyit

kaynaklarından hangileri kullanılarak enerji üretilmektedir?

- A) Yalnız I
- B) I ve II
- C) I ve III
- D) II ve III
- E) I, II ve III

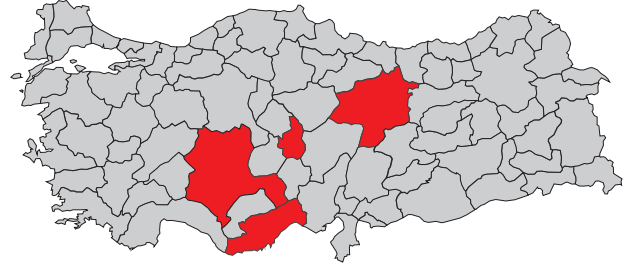
4. Aşağıda Birleşmiş Milletler çatısı altında kültür varlıklarını koruyan UNESCO tarafından Dünya Mirası’na alınan bazı mekânlar verilmiştir.

- I. Truva Antik Kenti (Çanakkale)
- II. Hattuşa – Hitit Başkenti (Çorum)
- III. Safranbolu Şehri (Karabük)
- IV. Afrodiasias (Aydın)
- V. Pamukkale ve Hierapolis Antik Kenti (Denizli)

Bu mekânlardan hangisinde Türk kültürüne ait kalıntılar daha fazladır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

5. Uzak Doğu’dan Türkiye’ye gelen bir turist kafilesi aşağıda verilen haritada bulunan illerdeki tarihi, doğal ve kültürel alanları ziyaret etmiştir.

Buna göre, bu turist kafilesi aşağıdaki turizm değerlerinden hangisini ziyaret etmemiştir?

- A) Göbeklitepe
- B) Cennet-Cehennem
- C) Kapadokya
- D) Divriği Ulucami
- E) Çatalhöyük

6. Aşağıda verilen bölgelerden hangisinin Dünya ticaretindeki payı daha azdır?

- A) Rusya – Ukrayna ticaret bölgesi
- B) Orta Doğu ticaret bölgesi
- C) Batı ve Orta Avrupa ticaret bölgesi
- D) Okyanusya ticaret bölgesi
- E) Kuzey Amerika ticaret bölgesi

7. Ülke sınırları içerisinde her türlü mal ve hizmet alım satımına iç ticaret denir.

Türkiye'deki iç ticareti;

- I. bölgeler arası iklim farklılığı,
- II. nüfusun ülke içindeki dağılışı,
- III. tarım ürünlerinin illere göre farklılık göstermesi

faktörlerinden hangileri etkiler?

- A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III
D) II ve III E) I, II ve III

8. Aşağıda verilen il ve içinde bulunduğu kalkınma projesi eşleştirmelerinden hangisi **yanlıştır**?

İl	Kalkınma Projesi
A) Erzincan	→ Doğu Anadolu Projesi
B) Adana	→ Güneydoğu Anadolu Projesi
C) Amasya	→ Doğu Karadeniz Projesi
D) Aksaray	→ Konya Ovası Projesi
E) Giresun	→ Doğu Karadeniz Projesi

9. Bir limanın gerisinde bulunan ve limanla etkileşim halinde olan yerlere "art bölge" denir. Art bölgedeki tarım, sanayi, maden gibi ekonomik faaliyetler limanın gelişmesine katkı sağlar.

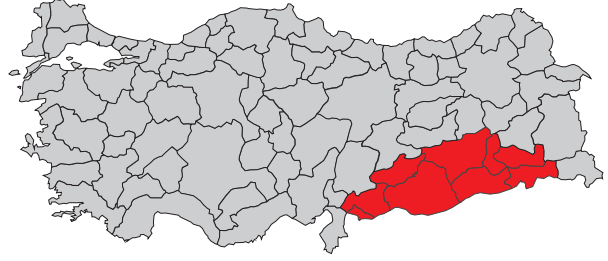
Buna göre;

- I. Samsun,
- II. İskenderun,
- III. Ereğli (Zonguldak)

limanlarından hangilerinin gelişmesinde art bölgesindeki demir-çelik sanayinin payı daha fazladır?

- A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III
D) II ve III E) I, II ve III

10. Aşağıdaki haritada Türkiye'de bulunan kalkınma projelerinden birinde bulunan iller verilmiştir.

Bu projenin temel amacı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Proje alanında konut ihtiyacını karşılamak var olan konutları iyileştirmek.
- B) Sulama kanalları oluşturarak tarımda sulanan alanları genişletmek
- C) Akarsularda meydana gelen sel ve taşkınları önlemek
- D) Gıda tarım ve hayvancılık sektörlerinde verimliliği ve katma değeri yükseltmek
- E) Kömüre ve çeliğe dayalı sanayiye bağımlılığı azaltarak yeni iş imkânları oluşturmak

11. Türkiye'deki ulaşım faaliyetleri ile ilgili olarak;

- I. En fazla yolcu kara yolu ile taşınmaktadır.
- II. İlk demir yolu hattı Ankara – Eskişehir arasına yapılmıştır.
- III. Genellikle doğu-batı yönlü uzanır.

yargılardan hangileri doğrudur?

- A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III
D) II ve III E) I, II ve III

12. Ulaşım sistemleri şehirlerin büyüyüp gelişmesinde önemli bir etkiye sahiptir. Yolların kavşak noktasında bulunan yerleşmeler hızla büyüyüp gelişirken ana yollara sapa kalan kentler daha az gelişmiştir.

Buna göre;

- I. Kayseri,
- II. Muğla,
- III. Kırklareli,
- IV. Konya

şehirlerinden hangileri ana yollara sapa kaldığı için daha az gelişmiştir?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

1. Ticaret faaliyetleri Neolitik Çağ'da üretim fazlası ürünlerin ortaya çıkması ile başlamıştır. Günümüzde ise ticaret küreselleşmiş ve dünya küçük bir pazar yeri haline gelmiştir.

Ticaretin hızla gelişmesinde;

- I. ilk aletlerin yapılması,
- II. ulaşım sistemlerinin gelişmesi,
- III. iletişim ve haberleşmenin gelişmesi,
- IV. ateşin bulunması

durumlarından hangilerinin etkisi daha fazla olmuştur?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

2.

Haritada numaralanmış alanlardan hangileri sanayi üretim bölgeleri içinde yer almaz?

- A) I ve II B) II ve III C) III ve IV
D) III ve V E) IV ve V

3. Aşağıda verilenlerden hangisi enerji üretim bölgeleri içinde yer almaz?

- A) Kuzey Amerika B) Rusya Federasyonu
C) Orta Doğu D) Avustralya
E) Doğu Asya

4. Yağış miktarının fazla olduğu alanlarda ormanlık alanlar fazla olduğu için bu ülkelerde orman sanayi de gelişmiştir.

Bu duruma aşağıdaki ülkelerden hangisi örnek gösterilemez?

- A) Kanada B) ABD C) Meksika
D) Rusya E) Brezilya

5. Nüfusun fazla olduğu yerlerde temel gıda maddelerinin tüketimi de fazladır.

Buna göre haritada numaralanmış alanlardan hangilerinde temel gıda tüketimi daha fazladır?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

6. Küresel ticaret özellikle sanayinin geliştiği ya da nüfusun fazla olduğu ülkeler arasında daha fazla gelişmiştir. Bu nedenle gelişmiş ülkeler arasında ticaret hacmi daha fazladır.

Buna göre aşağıda verilen ülke gruplarından hangileri arasında ticaret hacmi daha fazladır?

- A) Arjantin – Nijer B) İngiltere – ABD
C) Türkiye – Çin D) Almanya – Mısır
E) Endonezya – Fransa

7. Teknolojinin gelişmesi ile birlikte küresel ticarete e-ticaretin payı hızla artmaktadır.

Bu durum üzerinde;

- I. ürün çeşidinin fazla olması,
- II. ürünlerinin fiyatlarının kolay karşılaştırılması,
- III. ürünlerin tüketiciye hızlı ulaştırılması

faktörlerinden hangileri etkili olmuştur?

- A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III
D) II ve III E) I, II ve III

8. Sanayi Devrimi'nden sonra içten yanmalı motorların icadı ile petrol üretimi hızla artmıştır. Buna bağlı olarak da petrol rezervinin fazla olduğu ülkelerin küresel ticaretteki payı yükselmiştir.

Bu duruma bağlı olarak;

- I. Japonya,
- II. Venezuela,
- III. Suudi Arabistan,
- IV. İngiltere

ülkelerinden hangilerinin küresel ticaretteki payı artmıştır?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

9. Dünya'da sıcak ve soğuk okyanus akıntılarının karşılaştığı alanlar balık yönünden zengin olduğu için bu alanlarda balıkçılık faaliyetleri gelişmiştir. Bu nedenle okyanuslara kıyısı olan _ _ _ _ _ gibi ülkelerde balıkçılık faaliyetleri gelişmiştir.

Parçada boş bırakılan yere aşağıdaki ülkelerden hangisi getirilemez?

- A) Norveç B) Kanada C) Peru
D) Japonya E) Somali

10. Bazı ülkeler doğal kaynak bakımından fakir olmasına rağmen sermaye, bilgi birikimi ve teknolojiyi kullanarak belirli bir gelişmişlik seviyesine ulaşmıştır.

Aşağıdakilerden hangisi bu ülkelere örnek gösterilebilir?

- A) Kanada B) Çin C) Güney Kore
D) Moğolistan E) İngiltere

11.

Haritada numaralanmış alanlardan hangileri hizmet üretim bölgeleri arasında yer almaz?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

12. Aşağıda verilen ülke ve içinde bulunduğu üretim bölgesi eşleştirmelerinden hangisi **yanlıştır**?

Ülke	Üretim Bölgesi
A) Yeni Zelanda	Koyun
B) Rusya	Doğal gaz
C) Çin	Taş kömürü
D) Mısır	Orman
E) Güney Afrika Cumhuriyeti	Altın

1. Dünya üzerinde kurulan ilk medeniyetlerden biri de Fırat ve Dicle nehirleri arasındaki alana kurulan Mezopotamya uygarlığıdır.

Bu medeniyetin kurulup gelişmesinde aşağıda verilen faaliyetlerden hangisinin etkisi daha fazladır?

- A) Tarım B) Hayvancılık C) Ticaret
D) Sanayi E) Ulaşım

2.

Haritadaki boyalı alanda bulunan kültür bölgesi için,

- I. Etnik dil ve din özellikleri bakımından çeşitlilik gösterir.
II. Doğal koşullardan dolayı diğer toplumlardan izole halde gelişmiştir.
III. Kültürlerin gelişiminde sıcaklığın etkisi çok fazladır.

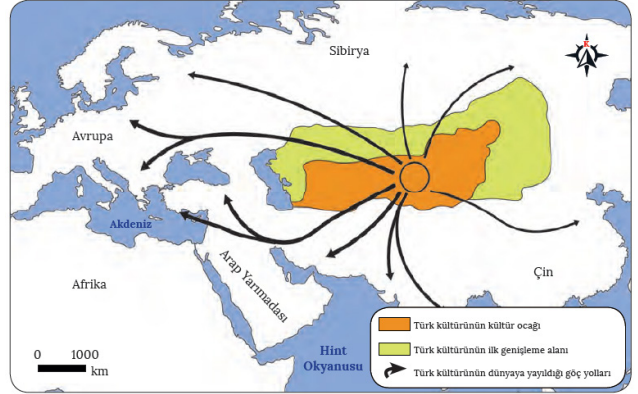
yargılarından hangileri doğrudur?

- A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III
D) II ve III E) I, II ve III

3. Aşağıdakilerden hangisi Türk kültürünü oluşturan maddi unsurlardan biridir?

- A) Karasal iklimin etkisinde gelişmiştir.
B) Yazılı olmayan hukuk kuralları etkilidir.
C) Özgürlüklerine ve bağımsızlıklarına düşkündür.
D) Tek tanrılı dinlere inanmışlardır.
E) Geçmişten günümüze kadar kendi dilini kullanmıştır.

4. Aşağıdaki haritada Türk kültürünün dağılışını gösteren harita verilmiştir.

Aşağıda verilen ülkelerden hangisinde Türk kültürünün etkisi daha azdır?

- A) Moğolistan B) Ukrayna C) İran
D) İspanya E) Macaristan

5. Aşağıdakilerden hangisi turizmin ekolojik dengeyi etkilediğine örnek gösterilebilir?

- A) Yeni iş imkânlarının ortaya çıkması ile işsizliğin azalması
B) Turizm alanlarında hava, su ve toprak kirliliğini azaltmaya yönelik çalışmaların yapılması
C) Başka kültürlerin tanınması ile hoşgörü ortamının oluşması
D) Ülkeye döviz girişi sağlanarak dış ticaret açığının azalması
E) Kişi başına düşen millî gelirin artması

6. Nüfusun fazla ya da sanayinin gelişmiş olduğu alanlarda tüketim artar.

Bu duruma haritada numaralanmış alanlardan hangileri örnek gösterilebilir?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

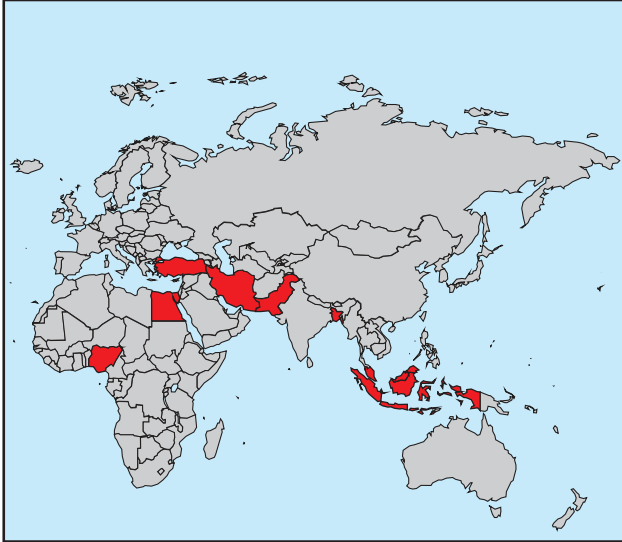
7. Fransa'daki tarımsal faaliyetler ile ilgili,

- I. İntansif tarım metodları ile üretim yapılır.
- II. Tarımda çalışan insan sayısı fazladır.
- III. Sulama, gübreleme ve makine kullanımı yaygındır.
- IV. Hayvancılık faaliyetleri genellikle mera hayvancılığı şeklinde yapılır.

yargılarından hangileri doğrudur?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

8. Aşağıdaki haritada uluslararası örgütlerden birine üye olan ülkeler verilmiştir.

Bu uluslararası örgüt aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bağımsız Devletler Topluluğu
B) Petrol İhraç Eden Ülkeler Örgütü
C) Group 20
D) İslam İşbirliği Örgütü
E) Gelişen Sekiz Ülke

9. Yeryüzünde ticaret faaliyetleri beş bölgede yoğunlaşmıştır ve bu bölgelerin tamamı Kuzey Yarım Küre'de yer alır.

Aşağıdakilerden hangisi bu bölgelerden biri değildir?

- A) Kuzey Amerika B) Uzak Doğu
C) Batı Avrupa D) Orta Asya
E) Orta Doğu

10. Türkiye uluslararası alanda diğer ülkeler ile birlikte barış içinde, ekonomik ve sosyal yönden gelişmeyi hedeflemiş bir ülkedir. Bu nedenle Türkiye uluslararası alanda birçok örgüte üyedir.

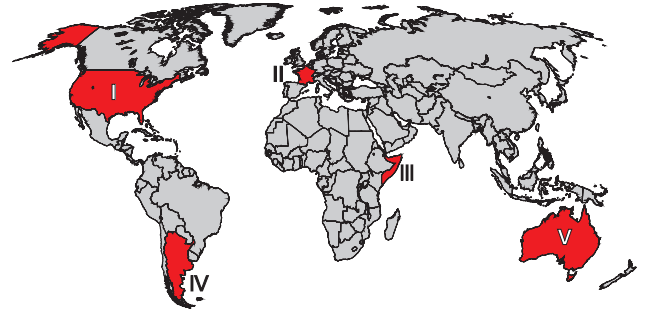
Bu duruma bağlı olarak Türkiye;

- I. Birleşmiş Milletler,
- II. Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü,
- III. Kuzey Atlantik Anlaşması Örgütü,
- IV. Bağımsız Devletler Topluluğu

örgütlerinden hangilerine üye olmuştur?

- A) I ve II B) II ve III C) II ve IV
D) I, II ve III E) II, III ve IV

11.

Haritada numaralanmış ülkelerden hangisinin tarımsal üretiminde doğal koşulların etkisi daha fazladır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

12. Almanya'nın sanayileşme süreci ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Almanya'yı oluşturan federe devletler arasında Gümrük Birliği'nin sağlanması ve sanayi teşvikleri ile sanayileşme süreci başladı.
- B) Sanayiye yönelik teknik okullar açılarak bilgi birikimi sağlandı.
- C) Ruhr Havzası'nda çıkarılan taş kömürü yüksek ısıya dayanıklı fırınlarda kullanıldı ve üretim artırıldı.
- D) Sömürge ülkelerinden getirilen ham maddeler sanayide işlendi.
- E) Alman İmparatorluğu'nun kurulması ile sanayileşme süreci hızlandı.